

BCC DOBERDOB IN SOVODNJE
www.bccdos.it

Doberdob, Sovodnje, Ronke,
Standrež, Gorica, Tržič

Povsod, kjer nas potrebujete.

Blizu Gorice
mimoidoči
potegnili voznika
iz gorečega avtomobila 15

Zasedanje tržaške občinske
komisije za urbanistiko in okolje

ZKB 1908
Razlikujemo se.
www.zkb.it

Primorski dnevnik

SREDA, 12. MAJA 2010

Št. 111 (19.818) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Le od kod je prišel »Homo Resianus«?

ALJOŠA FONDA

»Že dolgo let trdimo, da smo posebna rasa, zdaj pa imamo dokaz.« To ni odlomek iz knjige Mein Kampf, temveč izjava rezijanskega župana Sergia Chineseja, ki je evforično komentiral rezultate raziskave o genetskih značilnostih prebivalcev Rezije. To je tudi edina negativna nota z včerajšnje predstavitve prvih dosežkov projekta Genetski park Furlanije-Juljske krajine, ki ga financira deželna uprava. Znanstveniki v šestih skupnostih v deželi že dve leti izpeljujejo večjo genetsko raziskavo, ki bo koristna zlasti za proučevanje in preprečevanje bolezni.

Raziskovalci so izdelali tudi genetske zemljevide, da bi posamezne skupnosti med seboj primerjali. Najbolj jih je presenetila Rezija, ki se genetsko precej razlikuje od vseh ostalih, baje tudi od nekaterih skupnosti onkraj meje. To je posledica dolgotrajne izoliranosti, saj so imeli Rezijani v svoji zaprti dolini malo stikov z okolico. Njihovi geni so v stoletjih postali dokaj samosvoji, prvi staroselec pa ostaja neznan. Rezijanski župan je takoj izkoristil priložnost in zahteval, naj Rezijane izločijo iz zaščitnega zakona za Slovence ter jim namenijo ločen zakon. Predsednik Tondo je v bistvu pritrdil, dejal je, da so Rezijani »samo Rezijani«.

Podatke, ki ne dokazujejo nič drugega kot dolgoletno izoliranost prebivalcev Rezije, nekateri tolmačijo po svoje. Po rezijansčini, ki naj bi bila (v nasprotju z ocenami jezikoslovcov) jezik, povsem različen od slovenščine, bomo zdaj poslušali teorije o »rezijanski rasi«. Domnevni »Homo Resianus« naj bi se v pamtiku iz neznane dežele priselil v dolino zahodno od Kanina, s slovenskimi sosedi pa naj ne bi imel nič skupnega.

ITALIJA - Ob proslavljanju 150-letnice zedinjenja Italije v Marsali

Napolitano proti odcepitvam, Severna liga mu ugovarja

Za državnega poglavarja bi bilo rušenje enotnosti države »skok v temo«

ZGODOVINA - Evropski parlament

Rižarna v Bruslju

Razstavo je pripravil Odsek za zgodovino NŠK na pobudo evropskega poslance Jelka Kacina

BRUSELJ - Dvorana evropskega parlamenta od včeraj gosti razstavo o tržaški Rižarni, ki jo je postavil Odsek za zgodovino Narodne in študijske knjižnice. Razstavo z naslovom Smrt in spomin je omogočil evropski poslanec

iz Slovenije Jelko Kacin (na sliki desno) ob sodelovanju bolgarskega kolege Stanimirja Ilcheva, na osnovi zamisli nekdanje evropske poslanke Mojce Drčar Murko, podpredsednice mednarodnega odbora za Rižarno. Razstavo so fi-

nancirali iz evropskih skladov.

Razstava je postavljena v slovenščini, italijanščini in angleščini. Na otvoritvi je govoril tudi ravnatelj NŠK Milan Pahor.

Na 2. strani

MARSALA - »Kdor si predstavlja ali predlaga delitev nacionalne države z odcepitvami ali kakorkoli pojmovanimi ločitvami, ta se pripravlja na skok v temo.« Tako je povedal predsednik republike Giorgio Napolitano, ko je včeraj nastopil v Marsali na še eni iz niza proslav ob 150-letnici zedinjenja Italije. Včeraj je namreč minilo poldrugo stoletje, odkar se je Garibaldi s tisoč prostovoljci izkrčal v tem sicilskem mestu v okviru svoje zmagovite odprave za osvoboditev južne Italije izpod Burbonov. Napolitanovim besedam proti odcepitvi pa so včeraj odprto ugovarjali predstavniki Severne lige.

Na 6. strani

V Trstu vrh stranke
Ljudstva svobode FJK

Na 3. strani

Pogovor z direktorico
potovalne agencije
Aurora Divno Čuk

Na 4. strani

Duhovnost vode
Edija Žerjela

Na 13. strani

Začetek del v slovenski
osnovni šoli v Gorici še
vedno pod vprašajem

Na 14. strani

Pet goriških občin
po novem s skupno
redarsko službo

Na 15. strani

V. BRITANIJA Brown odstopil, Cameron novi premier

LONDON - Britanski premier Gordon Brown je sinoči kraljici Elizabeti II. ponudil svoj odstop, britanska monarhinja pa je nato za novega premiera imenovala konservativca Davida Camerona. S tem se je končala 13-letna vladavina laburistov in zastoj v britanski politiki po parlamentarnih volitvah minuli četrtek. Konservativci bodo oblikovali vladno koalicijo z liberalnimi demokrati Nicka Clegga. Pogajanja med strankama so sicer še v teku.

Na 18. strani

RIM - Energija Poziv Bersaniju za gradnjo novih atomskih central

RIM - Demokratska stranka ne more in ne sme imeti predsodkov do jedrske energije in tudi ne do jedrskih central. V to je prepričana skupina uglednih levo usmerjenih znanstvenikov, intelektualcev in politikov, ki so naklonjenost jedrski energiji izpostavili v odprtem pismu državnemu tajniku Demokratske stranke Pier Luigi Bersaniju. Med podpisniki apela so senator in znani onkolog Umberto Veronesi, astrofizik Margherita Hack in fizik Edoardo Boncinelli, ki je dolgo let živel in delal v Trstu.

Na 6. strani

DEŽELA FJK Genetska posebnost Rezijanov

TRST - Center za molekularno biomedicino (CBM) in deželna uprava sta predstavil prve rezultate načrta Genetski park Furlanije-Juljske krajine. Znanstveniki proučujejo DNK prebivalcev šestih dokaj izoliranih skupnosti, rezultate pa bodo uporabljali za proučevanje genetskih dejavnikov v preprečevanju bolezni. Raziskovalci so izdelali tudi genetski zemljevid, ki je v primeru Rezije pokazal, da so prebivalci te doline z večstoletnimi pomanjkljivimi stiki z okolico razvili t. i. gensko oddaljevanje od lastnih prednikov.

Na 3. strani

Segnaletika

Prometni znaki
Varnostne in opozorilne table
Dvojezične gradbiščne table
Osebna varovalna oprema in delovna zaščita
Protipožarna oprema
Promocijska oblačila
Table in nalepke po naročilu

Ulica Conti 3 - Trst tel. 040 367385 info@segnaletika.com

BRUSELJ - Pomebna pobuda v evropskem parlamentu

Razstava o Rižarni opozarja Evropo na grozote nacizma in fašizma

Pripravil jo je Odsek za zgodovino tržaške NŠK na pobudo evropskih poslancev Kacina in Ilicheva

BRUSELJ - Dvorana evropskega parlamenta od včeraj gosti razstavo o tržaški Rižarni, ki jo je postavil Odsek za zgodovino Narodne in študijske knjižnice. Razstavo z naslovom Smrt in spomin sta omogočila evropska poslanca iz Slovenije in Bolgarije, Jelko Kacin in Stanimir Ilchev (poslanska skupina liberalcev in demokratov AL-DE), na osnovi zamisli nekdanje evropske poslanke iz Slovenije Mojce Drčar Murko, podpredsednice mednarodnega odbora za Rižarno. Razstavo so financirali iz evropskih skladov, za katere sta se potegovala Kacin in Drčar Murkova. Na otvoritvi sta spregovorila skupaj s Pahorjem in Ilchevem.

Razstava je postavljena v slovenščini, italijanščini in angleščini. Glavno dokumentarnega gradiva je prispeval Odsek za zgodovino pri NŠK, nekaj dokumentov pa je tudi iz zasebnih fondov in zbirk. Za grafično podobo je poskrbel Andrej Pisani. Razstava omogoča obiskovalcem vpogled v tragično zgodovino nekdanjega uničevalnega taborišča.

Pahor je svoj nagovor pričel s kitajskim pregovorom: Kdor ne pozna zgodovine, je slep na eno oko; kdor zgodovino pozabi, je slep na obe očesi. »V osrčju Ev-

Zgodovinar Milan Pahor govori na odprtju bruseljske razstave o Rižarni, na kateri ponujajo tudi brošure o nekdanjem nacifašističnem taborišču

rope, na stičišču romanskega, germanškega in slovanskega sveta stoji mesto Trst. Zgodovina mesta je pestra, bogata in vsestranska.

Trst je mesto, ki ga poznajo vsi v Evropi. Mesto, pristanišče, pretok ljudi, blaga in denarja, idej, kulture.

In vendar se je prav v Trstu do-

godilo neverjetno nasilje, ki ga predstavlja Rižarna,« je poudaril tržaški zgodovinar.

Rižarna je danes vsedržavni spomenik republike Italije. Vsi evropski narodi morajo ta spomenik spoštovati in skrbeti zanj zaradi njegove velike zgodovinske in politične pomembnosti.

Spomenik pa mora živeti v nas samih, v naši zavesti, v srcu, kajti 5.000 žrtev Rižarne moramo ohraniti v spoštljivem spominu skupaj z milijoni žrtev iz vseh ostalih uničevalnih taborišč širom po Evropi. Rižarna kot spomin in hkrati opomin, da se podobno nasilje nikoli več ne ponovi, je poudaril govornik.

»Antifašizem je splošna vrednota, na katerem sloni sedanja Evropska unija. Zato je prav, da smo postavili razstavo o tržaški Rižarni v prostore Evropskega parlamenta. Tako naj vsa Evropa spozna tudi grozote uničevalnega taborišča Rižarna v Trstu«, je v včeraj v Bruslju dejal še Pahor.

LJUBLJANA - Ostri toni v kampanji pred referendumom o arbitražnem sporazumu s Hrvaško

Panevropsko gibanje: »Kolaboracija z okupatorjem« Borut Pahor: »Najslabše je pustiti stvari take, kot so«

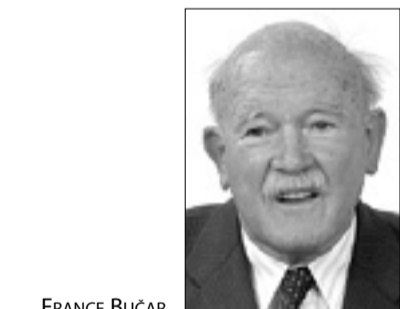
LJUBLJANA/LIPICA - Peti dan kampanje pred referendumom o arbitražnem sporazumu je Slovensko panevropsko gibanje sporazum označilo za »kolaboracijo z okupatorjem« in se zavzelo za »izgon Hrvaške z zasedenih ozemelj«. Premier Borut Pahor jih je zavrnil z besedami, da »slabše kolaboracije ne more biti, kot da pustimo stvari take, kot so« in sporazum odločno podprl. France Bučar, Tine Hribar in Boris Pahor iz Slovenskega panevropskega gibanja so na novinarski konferenci pozvali k zavrnitvi arbitražnega sporazuma. Hribar je ob tem sporazum označil kot »akt kolaboracije z okupatorjem«, zadnji akt v popuščanju Hrvaški, ki »si je vseskozi prisvajala slovensko ozemlje«. »Mi imamo vojno stanje brez vojne napovedi,« meni Hribar in dodaja, da bo zdaj Slovenija preko arbitražnega sodišča to ozemlje dokončno izgubila.

Predsednik gibanja Bučar je poudaril, da gre pri odločanju o arbitražnem sporazumu »za vprašanje obstoja Slovenije«. Oba sta bila še posebej kritična do premiera Pahorja, češ da se obnaša kot v komunističnem sistemu, ko trdi, da je arbitražni sporazum dober, ker on pravi, da je. Podobno, kot se včasih reklo, da je nekaj dobro zato, ker je to rekel Kardelj, je dejal Bučar.

Po oceni tržaškega pisatelja Borisa Pahorja pa je vse skupaj posledica tega, da »Slovenija, že odkar je država, ne nastopa kot država« in to od vlade Lojzeta Peterleta naprej. Slovenija bi se morala s Hrvaško dogovoriti kot država, ne pa se zanašati na pomoč arbitraže, ki ne jamči, da bo Slovenija dobila tisto, kar je njeno, je dejal.

Alternativa so po oceni Bučarja nova pogajanja, ki bi morala potekati v smislu pogovorov o nasledstvu po nekdanji Jugoslaviji. Tako njemu kot Hribarju se zdi boljše alternativa tudi mediacija. Pa tudi status quo ne bi bil katastrofa, saj bi to pomenilo tudi, da Hrvaška ostane zunaj EU, sta dejala.

Premier Borut Pahor se je po seji vlade v Kobilarni Lipica odločno odzval na njihove izjave in poudaril, da lahko z arbitražnim sporazumom »dobimo nazaj tisto, kar je naše«. »Te ugledne nasprotnike sporazuma« pa je vprašal, zakaj niso pripomogli k ureditvi vprašanja meje s Hrva-

FRANCE BUČAR

ško, če menijo, da bi moralo biti urejeno drugače.

Sicer razume argumente proti arbitražnem sporazumu, ker je Slovenija v zadnjih dvajsetih letih sama sebi dovolila tudi nekatera mitska prepričanja o tem, kaj je mogoče. »Tudi jaz imam nekatera pričakovanja, ki so povezana s tem. Vendar moramo o tem prepričati še Hrvate. In ko bodo tisti, ki imajo pripombe na arbitražni sporazum in bodo govorili hude besede, kot je ta o kolaboraciji, naj povedo, kako bodo zavezniki z mirom, za pošteno mejo, s prihodnostjo in blaginjo. Jaz na to vprašanje odgovarjam z arbitražnim sporazumom in mislim, da si zasluži našo podporo,« je dejal Pahor. Zato namestila vprašati pri tem, »da gre za najboljši možen sporazum, ki ga Slovenija lahko doseže«.

Opozicijska SLS je medtem začela kampanjo v središču Ljubljane s postavitvijo stojnic in deljenjem letakov s pozivom volivcem, naj glasujejo proti sporazumu. Predsednik SLS Radovan Žerjav je ob tem ponovil, da pomeni sporazum »preveliko tveganje« za to, da Slovenija v prihodnosti »dostopa do mednarodnih voda po slovenskem teritorialnem morju ne bo imela več«. Tveganje je nesorazmerno in samo na slovenski strani, je poudaril, saj »lahko Slovenija izgubi vse, Hrvaška pa ničesar«.

Alternativo arbitražnemu sporazumu vidi v mirovni konferenci, kot jo je že pred časom predlagal Bučar, s katero bi na isti način »rešili vse mejne probleme na Zahodnem Balkanu«. SLS, ki bo sama vodila kampanjo, je sicer pripravljena sodelovati tudi z drugimi, o denarju pa Žerjav ni želel govoriti. Dejajle, da ga bodo za kampanjo namenili »zelo malo«.

Vladna SD, ki bo prav tako sama vodila kampanjo, je na drugi strani poveda-

BORUT PAHOR

la, da bodo zanj namenili okoli 30.000 evrov. Vodja poslanske skupine SD Bojan Kontič je še napovedal, da bo v kampanji aktivno sodelovala tudi poslanska skupina SD, ki bo skušala »podati vse argumente o tem, zakaj je arbitražni sporazum vreden podpore in zakaj lahko Sloveniji koristi«, hkrati pa bodo skušali zavrniti vse argumente nasprotnikov sporazuma.

Vodstvo vladne stranke DeSUS pa se je odločilo, da ne bo imelo samostojne

kampanje in da bo stranka podprla prizadevanja vlade. Kot je še dejal na novinarski konferenci predsednik stranke Karl Erjavec, bo na referendumu glasoval za sporazum.

Potem ko je minuli petek bivši zunanji minister Dimitrij Rupel spomnil na zakon o razglasitvi ekološke cone in epikontinentalnem pasu iz leta 2005, ko je dejal, da bo Slovenija z arbitražnim sporazumom izgubila del akvatorija, ki ga ima po tem zakonu, je v torek ta zakon izpostavil tudi mednarodni pravnik Miha Pogačnik.

Pogačnik, ki je vrsto let sodeloval z bivšimi vladami v pogajanjih o meji s Hrvaško, je ocenil, da je vlada arbitražni sporazum sprejela nezakonito, ker je v nasprotju s tem zakonom. Zakon namreč pravi, tako Pogačnik, da bi morala biti meja s Hrvaško določena dvostransko, »z mednarodnim sporazumom med državama«. (STA)

KOROŠKA - Juri

Slovenija naj zaščiti manjšino

FRANCO JURJ

LJUBLJANA - V poslanski skupini Zares zaradi zahteve svobodnjakov na avstrijskem Koroškem (FPK), da se prepove Narodni svet koroških Slovencev (NSKS), pozivajo slovensko vlado in stranke, da o gonji zoper manjšino v Avstriji obvestijo sogovornike v EU. Predlagajo pa tudi sejo parlamentarnega odbora za zunanje zadeve in komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Poslanci stranke Zares, kot meni Franco Juri, so še posebej ogorčeni zaradi dejstva, da se koroška desna stranka pri svoji nedemokratični in protislovenski zahtevi po prepovedi NSKS in ustavitvi pogajanj o dvojezičnih tablah sklicuje na trditve SDS o domnevni vpletenosti predstavnikov NSKS v nasilnih dogodkih na avstrijskem Koroškem v 70. letih minulega stoletja in na poskus iste stranke, da diskreditira predsednika republike Danila Türka.

Po mnenju Jurija gre za zgovorno politično sinergijo FPK in SDS pri škodovanju slovenski manjšini v Avstriji. Pri tem Zares tudi avstrijsko vlado in avstrijske demokratske stranke poziva, da se takim poskusom odločno zoperstavijo.

FPK, največja stranka na avstrijskem Koroškem, je zahtevala, naj avstrijski urad za društva razpusti NSKS. Povod zato je obremenilno gradivo, ki ga je proti Türku predstavila SDS in ki naj bi dokazovalo, da je bil v bombne napade na avstrijskem Koroškem vpleten nekdanji predsednik NSKS Matevž Grilc. (STA)

SLOVENIJA - Predsednik Türk in DJ Umek

Maturanti res ne potrebujejo alkohola

LJUBLJANA - Slovenski predsednik republike Danilo Türk in DJ Uroš Umek sta skupaj posnela video sporočilo, v katerem mlade maturante pozivata k odgovorni zabavi. V 53-sekundnem videu z zamenjavo vlog na šaljiv način sporočata, da mladi iz Slovenije na tradicionalni maturantski četvorki ne potrebujejo alkohola za to, da se lahko vživijo v svojo vlogo in zabavajo.

»Dragi maturanti. Prebili ste se čez vse kontrolke, napovedana in nenapovedana spraševanja, opravičene in neopravičene ure, srečne in nesrečne srednješolske ljubezni. Pred vami je eden zadnjih nepozabnih žurov s sošolci. Poskrbite, da vam bo ostal v dobrem spominu, zato žurajte odgovorno in brez pretiravanja,« v video sporočilu slovenske maturante nagovarja svetovno uveljavljeni DJ Umek. Türk, ki se na posnetku postavi v vlogo DJ-a, pa na Umekov nagovor odvrne: »To je pravo sporočilo.«

Da bi poziv čim bolj približala mladim, sta Türk in DJ Umek objavila na spletnih straneh urada predsednika in DJ Umeka ter na spletnih socialnih omrežjih youtube.com in facebook.com. Na facebooku se lahko njunemu pozivu pridružijo vsi, ki se strinjajo, da uživanje alkohola med tradicionalno maturantsko četvorko tej priložnosti jemlje ugled in njen pravi pomen. Na ta način bodo pripomogli k uveljavitvi prepričanja, da mladi za kakovostno preživljanje prostega časa in dobro zabavo ne potrebujejo alkohola, tobaka in prepovedanih substanc. (STA)

ZNANOST - Predstavili prve rezultate projekta Genetski park Furlanije-Juljske krajine

Rezijansko genetsko posebnost župan tolmači kot »drugo raso«

Znanstveniki centra CBM obravnavali šest izoliranih skupnosti - Genetski podatki za preprečevanje bolezni

TRST - Genetski park Furlanije-Juljske krajine, ambiciozen načrt, ki ga pod pokroviteljstvom deželne uprave vodi Center za molekularno biomedicino (CBM), je obrodil prve sadove. Načrt predvideva proučevanje genetskih značilnosti prebivalcev šestih deželnih skupnosti (Saurisa, Erta, Rezije, Martinščine, Clauzetta in Illegia), ki so bile iz zemljepisnih, zgodovinskih in kulturnih razlogov dalj časa izolirane. Znanstveniki so včeraj v deželni palači na Velikem trgu predstavili rezultate prvih dveh let dela. Podatki bodo koristni zlasti za preprečevanje in proučevanje bolezni. Ni šlo pa brez spornih izjav, za katere sta v zvezi z rezijansko stvarnostjo poskrbela župan Sergio Chinese in sam predsednik Dežele Renzo Tondo.

Deželna odbornica Alessia Rosolen je podčrtala, da bomo »s poznavanjem naše preteklosti uspešno gradili prihodnost«. Predsednica CBM Maria Cristina Pedicchio je poudarila, da so župani in prebivalci obravnavanih vasi navdušeno sodelovali v raziskavi, ki je zadevala 1500 ljudi (60% celotne populacije), zbrane podatke pa bi lahko, poleg v zdravstvu, uporabili tudi v proizvodnem sektorju. Znanstveni koordinator Paolo Gasparini je razložil, da so s podatki o DNK-ju prišli do številnih kliničnih in epidemioloških zaključkov, poleg tega pa so izdelali genetski zemljevid obravnavanih skupnosti. Za zdravstvo so tovrstne raziskave zelo pomembne, saj omogočajo določanje genov, ki preprečujejo ali pospešujejo bolezni. Prebivalci naše dežele glede na italijansko povprečje bolj bolehalo za hipertenzijo in paničnimi napadi, pa tudi za Parkin-

Rozajanska kulturna hiša na Ravanci

ARHIV

sonovo boleznijo, manj pa je razširjena depresija. Raziskovalci poudarjajo, da na vse to vpliva genetska predispozicija k bolezni.

Genetski zemljevid pa je pokazal, da je genom, ki je značilen za 79% prebivalcev doline Rezije (štiri petine Rezijanov imajo istega prednika), precej različen od ostalih. Raziskovalec Pio D'Adamo je pojasnil, da so ustanovitelji rezijanske skupnosti še neznan, prebivalci te zaprte doline pa so v stoletjih izoliranosti in endogamije (sklepanja zakonov v sklopu skupnosti) razvili posebne genetske značilnosti, po katerih se danes razlikujejo tudi od svojih daljnih prednikov.

Rezijansko skupnost je ustanovilo malo družin, pozneje »preobrazbo« genoma pa raziskovalci imenujejo gensko oddaljevanje. »Rezultate smo v sodelovanju z estonskimi raziskovalci primerjali z ostalimi skupnostmi, pa tudi z nekaterimi vasi v Sloveniji in Hrvaški. Rezijanski genom se je precej razlikuje,« je na ustrezno vprašanje odgovoril D'Adamo.

Rezijanski župan Sergio Chinese je bil ganjen in evforičen: »Končno! Že dolgo let trdim, da smo posebna rasa, zdaj pa imamo dokaze. Na dlani je, da potrebujemo zaščito, saj smo za deželo obogatitev.« Župan

Chinese je še dejal, da je »cela Rezija hotela prisostvovati današnji predstavitvi, zdaj pa je čas, da nam namenite ustrezen zaščitni zakon«. S trditvijo, da Rezijani niso Slovenci, temveč »nič drugega kot Rezijani«, se je strinjal tudi predsednik Dežele Renzo Tondo, župan Saurisa Stefano Lucchini pa je zatrdil, da rezijansčina nima nič skupnega s slovenščino. DNK v Saurisu je drugače potrdil germanski izvor prebivalcev, podobno je v Ertu, Illegio ima bolj mediteranske gene, Martinščina in Clauzetta pa sta v skladu z genetskimi podatki, ki prevladujejo v severni Italiji. (af)

Debata o položaju manjšin v Sloveniji

LJUBLJANA - Delo pri pripravi analize stanja in oblikovanju zakonskih rešitev v zvezi z napovedanim krovnim zakonom o uresničevanju posebnih pravic narodnih skupnosti poteka prepočasno, so včeraj ugotovljali člani komisije slovenskega državnega zbora za narodnosti. Tako so med drugim soglasno sprejeli sklep, s katerim vlado pozivajo, naj pospeši aktivnosti na tem področju.

Pri analizi uresničitve sklepov komisije za narodni skupnosti o oblikovanju zakona o uresničevanju posebnih pravic italijanske in madžarske narodne skupnosti je predsednik komisije Laszlo Göncz poudaril, da še vedno ni pripravljena analiza stanja, ki bi bila šele podlaga oz. prvi korak k nadgradnji zakonodaje, zato so toliko bolj zaskrbljeni nad počasnostjo pripravljanja zakona.

Poslanec italijanske narodne skupnosti Roberto Battelli je opozoril, da bi morale država in lokalne skupnosti dati samoupravnim narodnim skupnostim več pristojnosti na področjih, ki se jih bolj tičejo. Komisija se je tudi seznanila z odgovorom vlade o dejanski in zakonsko predpisani rabi jezika italijanske in madžarske narodne skupnosti pri zaposlenih v javnih zavodih, javnih ustanovah in javnih podjetjih na območjih, kjer živita omenjeni narodni skupnosti. Ocena vlade je, da so »vzpostavljeni vsi sistemski pogoji za izvajanje ustavno in zakonsko določene pravice do rabe jezika narodne skupnosti«, v nadaljevanju pisnega odgovora pa je navedeno stanje na različnih področjih javne uprave.

Göncz je glede omenjene ocene vlade menil, da ta le delno drži. Tako predsednik komisije kot drugi njeni člani pa so svojo pozornost usmerili zlasti v delo inšpektorjev. Ti po oceni Göncza preprosto ne morejo preveriti, kako je z uresničevanjem pravice do rabe jezika pri vsakodnevni praksi, poleg tega pa podatki iz vladnega odgovora niso zbrani po enotni metodologiji. (STA)

TOLMIN V spomin na pesnico Ljubko Šorli

TOLMIN - Preteklo nedeljo je bil pod tem naslovom v Šolskem centru v Tolminu prijeten zborovski večer, ki ga je organizirala Gimnazija Tolmin v spomin na v tem kraju rojeno pesnico Ljubko Šorli ob njeni stoletnici. Pri organizaciji pobude je sodelovalo tudi krajevno Mladinsko kulturno društvo Ciril Kosmač. Na prireditvi se je zvrstilo pet zborov in pevskih skupin in vsi so izvajali uglasbene pesmi Ljubke Šorli.

O številnih uglasbitvah in o njihovih avtorjih je spregovoril David Bandelj, še pred njim pa sta številno občinstvo nagovorila ravnatelj šole Bojan Tuta in tolminski podžupan Darjo Velušček. Pevski program je uvedel nastop Dekliškega zbora Gimnazije Tolmin, ki ga vodi Matej Kavčič; zapel je dve Vrabčevi skladbi, Povalilo in Škržat. Dekliški glasovi so zazveneli tudi v naslednjih treh skladbah, ki jih je zapela Mlajša pevska skupina Vesela pomlad z Opčin pod vodstvom Mire Fabjan. Sledili so nastopi Mešanega zbora Canto ergo sum iz Tolmina pod vodstvom Mateja Kavčiča, Ženska skupina MePZ Lojze Bratuž iz Gorice pod vodstvom Bogdana Kralja in Mešani zbor Sv. Jernej z Opčin, ki ga vodi Janko Ban. Večer je povezoval dijakinja Monika Manfreda, predsednik Zveze kulturnih društev Slovenije Rudi Šimac pa je v sklepnem delu prireditve toplo nagovoril prisotne o pomenu vrednot pa tudi o pomenu žrtev, ki so jih Primorci plačali v preteklosti, da se je kulturna in jezikovna dediščina mogla ohraniti do danes.

V tem duhu so ob zaključku prireditve vsi nastopajoči pevci skupaj zapeli Premrlovo Zdravljico.

TRST - Deželni vrh stranke Ljudstva svobode s predsednikom Tonom

Dipiazza v Trstu in Bolzonello v Pordenonu najbrž ne bosta dočakala tretjega županskega mandata

TRST - Župana Trsta in Pordenona - Roberto Dipiazza in Sergio Bolzonello - skoraj gotovo ne bosta dočakala tretjega mandata in se na volitvah prihodnje leto ne bosta več potegovala za županski stolček. Stranka Ljudstva svobode je namreč prepričana, da trenutno ni političnih pogojev za uvedbo tretjega mandata v občinah z več kot 15 tisoč prebivalcev, med katere sodita Trst in Pordenon. Župani bodo 15 let neprekinjeno na oblasti lahko le v manjših občinah.

Predsednik deželne vlade Renzo Tondo je po včerajšnjem sestanku deželnih odbornikov in svetnikov Berlusconijeve stranke diplomatsko dejal, da tretji mandat ne sodi v pristojnost vlade, temveč deželne skupščine. S tem je dal razumeti, da Ljudstvo svobode pri tem vprašanju noče političnega spopada s Severno ligo, ki nasprotuje tretji zaporedni izvolitvi županov večjih uprav. In to tudi zaradi lastnih koristi. Bossijeva stranka namreč računa na svojega županskega kandidata v Pordenonu, v Trstu pa je že odkrito kandidirala deželno odbornico Federico Seganti, ki pa je desnica nikakor ne mara. Ni izključeno, da bo tržaška Severna liga v prvem volilnem krogu »tekmovala« s Segantijevo.

Ljudstvo svobode je vsestransko podprlo dejavnost Tondove vlade ter jo spodbudilo, naj vztraja na poti izvajanja volilnega programa iz leta 2008. V desni sredini so zelo zadovoljni z deželnimi ukrepi proti gospodarski in finančni krizi. Tondo se je na seji tudi pohvalil, da je precej zmanjšal proračunski dolg Dežele. »Illyjeva uprava nam je v dediščino pustila milijardo in šesto milijonov evrov dolga, ki smo ga v dveh letih zmanjšali za okoli tristo milijonov,« je povedal predsednik odbora FJK.

Včerajšnji sestanek je služil tudi kot priprava na bližnje srečanje vseh strankarskih komponent Tondove večine, torej zastopnikov Ljudstva svo-

Od desne: odbornik De Anna, predsednik FJK Tondo in odbornica Sandra Savino in Karlati

KROMA

bode, Lige in stranke UDC. Vse tri stranke so z odborniki zastopane v deželni odboru. Predsednik ni pojasnil, če bo v bližnji prihodnosti prišlo do zamenjav v odboru.

Poznavalci razmer trdijo, da bo Tondo vztrajal pri sedanjih sestavi odbora, v največji nevarnosti pa je trenutno odbornica za socialo, delo in zaposlovanje Alessia Rosolen. Njeno odhod je svojčas zahteval vladni podtajnik Roberto Menia, potem ko se je Rosolenova odkrito pridružila »oporečnikom« tržaške desne sredine, ki jih vodi njen življenjski sopotnik Franco Bandelli. V primeru odstopitve bi odbornica iz vrst nekdanjega Nacionalnega zavezništva vsekakor ostala deželna svetnica. Tega mesta ni zapustila in to kljub večkratnim pozivom njene stranke.

Pred nekaj tedni se je majal tudi odborniški stolček Roberta Molinara (UDC), ki pa je - kot kaže - sedaj precej trden. Njegov odhod iz Tondove vlade je zahtevala Severna liga.

POLITIKA - Demokratska stranka Debora Serracchiani proti ukinitvi primarnih volitev

VIDEM - Deželna tajnica Demokratske stranke za Furlanijo-Juljsko krajino odklanja brisanje primarnih volitev v levi sredini za izbiro županskih kandidatov in predsednikov pokrajin. Obvezne koalicijske primarne volitve naj bi črtali iz državnega statuta Demokratske stranke, zadnja beseda o tem vprašanju bo padla v prihodnjih dneh.

Evropska poslanka pravi, da primarne volitve v levi sredini res niso obvezne (odvisno pač od lokalnih okoliščin), treba pa jih je v vsakem primeru ohraniti v stran-

kinem statutu. Primarne volitve po njenem mnenju namreč spodbujajo sodelovanje ljudi pri političnih in volilnih odločitvah. V Rimu so nekateri drugačnega mnenja, saj so prepričani, da v nekaterih primerih primarne volitve ustvarjajo razkole in tudi medosebne spore. Od tod predlog, da ne bi bile več obvezne.

Na primarne volitve se vsekakor že pripravljajo v levi sredini FJK, kjer bodo prihodnje leto med drugim občinske volitve v Trstu in Trziču ter pokrajinske volitve na Tržaškem in Goriškem.

150-LETNICA ZEDINJENJA ITALIJE - Predsednik republike v Marsali

Napolitano: Odcepitev dela države bi bila skok v temo

Borghesio: To idejo so gojili tudi v odporništvu - Speroni: Odcepitev je bila za mnoge države skok v Evropo

MARSALA - »Kdor si predstavlja ali predlaga delitev nacionalne države z odcepitevami ali kakorkoli pojmovanimi ločitvami, ta se pripravlja na skok v temo.« Tako je povedal predsednik republike Giorgio Napolitano, ko je včeraj nastopil v Marsali na še eni iz niza proslav ob 150-letnici zedinjenja Italije. Včeraj je namreč minilo poldrugo stoletje, odkar se je Garibaldi s tisoč prostovoljci izkrca v tem sicilskem mestu v okviru svoje zmagovite odprave za osvoboditev južne Italije izpod Burbonov. Zato je tudi program slovesnosti obsegal sprejem dveh jadrnic, ki sta pripluli v Marsalo iz Quarta pri Genovi po sledih Garibaldijeve ekspedicije.

Napolitano je v svojem priložnostnem nagovoru med drugim dejal, da prebivalci južne Italije upravičeno kritizirajo državno politiko do južnih dežel, a opozoril je, da bi marsikaj morali popraviti tudi na samem jugu. V tem sklopu je posebno opozoril na potrebo po dokončnem izkoreninjenju mafije. Sicer pa je državni poglavar poudaril, da se je jug vedno izkazal v vseh ključnih trenutkih italijanske zgodovine in da tudi v prihodnosti mora predstavljati veliko dobroto za vso Italijo.

Pri tem je Napolitano pozval »odgovorne sile« severa, naj razmislijo o potrebi po večji enotnosti celotne države. »Italija mora rasti v večji meri in bolje, a to bo lahko naredila le, če bo rasla skupno, le če bo znala uporabiti še neizkoriščene možnosti in sile južnih dežel,« je poudaril Napolitano. V tem smislu po njegovih besedah 150-letnica zedinjenja države nudi dragoceno priložnost za strnjenje sil in za obnovitev nacionalnega pakta.

Jasno je, da se je predsednik republike s temi besedami posebno obrnil na Severno ligo, ki od svojega nastanka grozi z odcepitevijo »Padanije« in med drugim ne sodeluje na proslavljanju 150-letnice italijanskega zedinjenja. In dejansko sta se na besede državnega poglavarja kmalu odzvala dva vidna predstavnika tega političnega gibanja. Evropski poslanec Mario Borghesio je dejal, da je odcepitev »čudovita ideja, ki so jo gojili tudi najboljši protagonisti odporništva«. Evropski poslanec Francesco Speroni pa je zanikal, da bi bila odcepitev »skok v temo«. To naj bi po njegovem dokazale Češka, Slovaška, Litva, Estonija in Latvija, ki so z odcepitevijo vse »skočile v Evropo, prav tisto, ki je Napolitanu tako všeč«.

Predsednik republike Giorgio Napolitano govori v Marsali, obrožajo ga šolarji v garibaldijskih rdečih srajciah

ANSA

PRAVOSODJE - Odlok o zaporih

Brez amnestije!

Zaporniki ne bodo prestajali zadnje leto kazni doma

RIM - S prestajanjem zadnjega leta zaporne kazni v hišnem priporu ne bo nič. Italijanska vlada se je odločila, da bo korenito spremenila odlok o zaporih pravosodnega ministra Angelina Alfana, ki so ga v političnih krogih takoj preimenovali v »odlok o izpraznitvi kaznilnic«. Na pobudo Severne lige in njenega notranjega ministra Roberta Maronija je sama vlada v poslanski pravosodni komisiji vložila tri amandmaje k prvotnemu besedilu. Po novem bodo zaporniki lahko prestajali zadnje leto zaporniške kazni v hišnem priporu, a le če bo tako odločil pristojni sodnik, ki bo moral ob tem tudi preveriti, ali zapornikov »domicil« ustreza potrebam hišnega pripora. Ta možnost pa vsekakor ne bo veljala za zapornike, ki so bili obsojeni zaradi mafijskih kaznivih dejanj in terorizma ter niso »običajni zločinci«.

Črtan pa je bil člen, ki je omogočal prestajanje kazni v okviru socialnih služb. Za črtanje tega člena so

ROBERTO MARONI

KROMA

se zavzeli poslanci Severne lige, Demokratske stranke in Italije vrednot: predlog so podprli vsi člani pravosodne komisije razen radikalke, izvoljene na listi Demokratske stranke, Rite Bernardini, ki se je odločila za glodno stavko iz protesta proti prenapolnjenosti italijanskih kaznilnic.

Svetniki Demokratske stranke so ocenili, da je vlada vendarle sprejela nekatere pomisleke opozicije, Severna liga pa je bila navdušena, ker je preprečila »zamaskirano amnestijo«.

ITALIJA

Nizke plače, davki pa ...

MILAN - Italijanske plače sodijo med najnižje na lestvici držav OECD. Tako izhaja iz poročila pariške organizacije za leto 2009, ki jemlje v poštev 30 najbolj razvitih držav.

Italija se je uvrstila na skromno 23. mesto, italijanske plače so za 16,5 odstotka nižje od povprečja držav OECD. Posameznik (brez otrok) je lani prejel povprečno 22.027 dolarjev neto plače, to je 90 dolarjev manj kot leto prej. Povprečje držav OECD je znašalo 26.395 dolarjev neto plače.

Pač pa sodi Italija med države z najhujšim davčnim vijakom. Davčna obremenitev znaša kar 46,5 odstotka vseh prejemkov. Hujšo davčno breme imajo v Belgiji (55,2%), Madžarski (53,4%), Nemčiji (50,9%), Franciji (49,2%) in Avstriji (47,9%). Na tej lestvici je Italija ohranila lansko šesto mesto.

Gianfranco Fini

sprejel Roberta Saviana

RIM - Predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini je včeraj uradno sprejel pisatelja Roberta Saviana, avtorja znamenite Gomorre. Pogovor v predsednikovi pisarni je trajal 45 minut. Kot piše v noti za tisk, je Fini izrazil »veliko spoštovanje in bližino inštitucij človeku, ki se vsak dan bori proti organiziranemu kriminalu«.

Finijevi sodelavci so pojasnili, da je bilo srečanje že dolgo časa dogovorjeno. Jasno pa je, da je sprejem imel tudi polemični naboj. Spomnimo naj, da je predsednik vlade Silvio Berlusconi nedavnega 16. aprila na tiskovni konferenci napadel Saviana, češ da dela propagando za mafijo. To nedeljo pa je Saviana napadel tudi voditelj televizijskega dnevnika TG4 Emilio Fede, češ da Saviano ni noben heroj.

Di Pietro za določitev kandidata premierja

RIM - Voditelj Italije vrednot Antonio Di Pietro meni, da bi leva sredina morala čim prej določiti skupnega kandidata premierja. »Ne smemo izgubljati časa. Kaj naredimo, če pa de Berlusconijeva vlada? Bomo sprejeli za kandidata premierja tistega, ki se bo prvi ponudil, kot se je zgodilo v Laciju?«, se je vprašal v video forumu za dnevnik La Repubblica. Di Pietro je pristavil, da bi kandidata premierja lahko določili na primarnih volitvah, lahko pa tudi drugače. Po njegovem kot kandidati ne pridejo v poštev ne on sam, ne Pier Luigi Bersani in niti Nichi Vendola. »Moramo dobiti osebnost, tudi iz civilne družbe, ki bi lahko predstavljala vse,« je menil.

Bersani se je takoj odzval. Po njegovem je še prezgodaj za tak korak. Pred tem bi morali določiti temeljne programske točke.

Pannella: »Ljubil sem tri, štiri moške«

RIM - »Že štirideset let sem ljubezensko vezan z Mirello, v svojem življenju pa sem ljubil tudi tri, štiri moške.« Šokantno priznanje je lider italijanskih radikalcev Marco Pannella posredoval rumenemu tedniku Chi v članku o svojih 80 letih. Družica Mirella Paracchini ni bila ljubosumna, saj sva lahko oba imela razne ljubezenske dogodivščine, da se dodal Pannella. Odločil se je, da se ne poroči, čeprav je bil z Bianco že na pragu poroke (objavila sta odklice). Prav tako se je odločil, da ne postane oče, »a ne bi bil presenečen, če bi odkril, da obstaja petdesetletnik, ki mi je na moč podoben,« je pripomnil.

ENERGIJA - Odprto pismo Pier Luigi Bersaniju

Ugledne levo usmerjene osebnosti podpirajo gradnjo jedrskih central

RIM - Demokratska stranka ne more in ne sme imeti predsodkov do jedrske energije in tudi ne do jedrskih central. V to je prepričana skupina uglednih levo usmerjenih znanstvenikov, intelektualcev in politikov, ki so svojo naklonjenost jedrski energiji izpostavili v odprtem pismu državnemu tajniku Demokratske stranke Pier Luigi Bersaniju. Med podpisniki apela so senator in znani onkolog Umberto Veronesi, astrofizikarka Margherita Hack in fizik-biolog Edoardo Boncinelli, ki je dolgo let živel in delal v Trstu.

Omenjene osebnosti očitajo Demokratski stranki in levici na sploh, da zelo površno in površinsko obravnava problematiko jedrske energije in nukleark. Bersani bi se moral pri energetske vprašanjih zglodovati po ameriškem predsedniku Baracku Obami in po brazilskem predsedniku Luli Da Silvi, ki menita, da predstavlja jedrska energija ne samo čisto energijo, temveč tudi učinkovito sredstvo za zajezitev emisij CO2. Opozarjajo sicer na

MARGHERITA HACK

velik problem shranjevanje jedrskih odpadkov.

Hackova, Veronesi, Boncinelli in ostali podpisniki pozivajo Bersanija, naj zajezi protiznanstveno, elitarno in snobovsko miselnost, ki si utira pot v Demokratski stranki in tudi na splošno v Italiji. Če bomo vztrajali na tej poti, bo to peljalo v postopno osamitev države v sklopu Evropske unije, kjer 12 držav (med njimi je omenjena tudi Slovenija) gostuje na svojem ozemlju nukleark.

»Jedrska energija ne sodi na levi-

UMBERTO VERONESI

co in niti na desnico, zato naj demokrati spodbudijo odkrito, odprto in pragmatično soočenje o tem vprašanju, ki ga doslej nismo doživeli,« beremo v dokumentu, ki ga je objavil dnevnik Il Riformista.

Bersani je sinoči pokazal veliko pripravljenost za soočenje z eminentnimi podpisniki apela, ponovil pa je, da nasprotuje »atomskemu načrtu«, ki ga je pripravila Berlusconijeva vlada. Ostro kritični do poziva so zeleni, od vedno odločni nasprotniki jedrskih central.

MAFIJA - Nova razkritja spornega skesanca

Ciancimino ml.: Berlusconi je največja žrtev mafije

RIM - Za nekdanjega palermškega župana in mafijca Vita Ciancimino, umrlega leta 2002, je bil Silvio Berlusconi »največja žrtev mafije.« Tako je povedal njegov sin Massimo, ko je včeraj v Rimu predstavil knjigo Don Vito, ki jo je napisal skupno s častnikom Francescom La Licato.

Massimo Ciancimino danes ve za mafijskega skesanca in med drugim nastopa na procesu v Palermu proti generalu karabinjerjev in polkovniku Mauru Obinu, ki sta obtožena sodelovanja z mafijo. Med včerajšnjo predstavitev knjige v Rimu je dejal, da mu je oče Vito govoril o Berlusconiju 22. julija 1998. »Datuma se dobro spominjam, saj so časopisi tistega dne na veliko objavljali Bossijeve trditve, da je Berlusconi mafijec in da prinaša v Milan mafijski denar,« je dejal Ciancimino ml. »A oče mi je zatrdil, da je Berlusconi v resnici največja žrtev mafije. Mafijci okoli njega, ki podrobno poznajo njegovo dejavnost pred vstopom

v politiko, pomembno vplivajo na njegove odločitve,« je pristavil.

Ciancimino ml. je med drugim povedal, da so njegovega očeta ubili. Z javnima tožilcema Ingroio in Casellijem naj bi se oče dogovoril, da bo pričal o stikih med mafijo in politikom 24 do 48 ur potem, ko bo vsaj za en dan obsojen Andreotti. »Andreottija so obsodili 18. novembra 2002, dan potem pa je moj oče umrl. Videl sem ga zavitega v jutovino, ko so že opravili obdukcijo,« je zaključil Ciancimino ml.

MASSIMO CIANCIMINO

ANSA

VZHODNI KRAS - Nezakonito odlaganje predmetov v tržaški občini

Drašča: na odlagališču tudi ... policijska žimnica

Kraj so si ogledali člani občinske komisije za javna dela in zelenje

Na Drašči, nedaleč od Globojnerja, kjer se nekdanja Trbiška cesta spusti proti mestu, je bilo še do pred kratkim odprto nekakšno zasilno parkirišče z razgledom na Trst in njegov zaliv. Zadnja leta pa se mnogi niso posluževali območja zgolj za odmor ali pogled na mesto in morje, temveč v popolnoma drugačne, okolju manj prijazne namene. Prišli so, striktno v nočnih urah, pripeljali sem staro šaro in jo odmetali po zelenem z grmičevjem in v drevjem poraščenem pobočju navzdol.

Ob vходу na parkirišče sicer tabla z večjezičnimi napisi opozarja, da je »prepovedano odlaganje odpadnega materiala« in da bodo »kršitelji kaznovani po 15. členu zakona o cestnem prometu.« Opozorilo pa očitno ni imelo nobenega preventivnega učinka: kraj se je v kratkem spremenil v pravicato divje odlagališče.

Krajani so že lani opozorili občinske oblasti o nezakonitem odlaganju vsakovrstnih velikih in majhnih predmetov na Drašči, njihovi protesti so doslej obrodili le en konkreten ukrep. Nekaj dni pred veliko nočjo so mestni redarji z jekleno žico in ograjami zagradili območje, da je dostop nanj z avtomobilom nemogoč.

Sem so se včeraj podali člani tržaške občinske komisije za javna dela in zelenje, da bi na lastne oči preverili, kaj gre storiti, da bi se znebili divjega odlagališča. Na kraju jih je pričakala grmada odpadnega materiala: razdrapan fotelj, pnevmatika, plastični stoli, deske, pa tudi razmočena žimnica, ki je bila nekoč last »polizia dello stato«, kot je pisalo na njenih bočnih straneh. Ali so tudi policisti »izkoristili« nezakonito odlagališče? Bolj verjetno je, da so si neznanci prisvojili policijsko žimnico in jo odvrgli potem, ko jim ni več služila, so pretuhtali občinski svetniki. Na parkirišču je bilo mogoče opaziti morda le desetino, dvajsetino tega, kar je skrivalo grmičevje po pobočju pod Draščo. Odlagališče je segalo kakih 40 do 50 metrov navzdol, polno dotrajanih računalniških ekranov, plastičnih proizvodov, kovinskih sodov, pnevmatik, desk, gradbenega materiala in še marsičesa drugega. Neznanci so odvrgli tudi

Desno: predsednik občinske komisije Lorenzo Giorgi si je ogledal »policijsko žimnico«; spodaj: pobočje pod Draščo je postalo pravicato divje odlagališče

KROMA

strupene snovi, ki so pronicile v zemljo. Le tako si je mogoče pojasniti posušeno drevje v spodnjem delu pobočja.

Kaj storiti? Predsednik komisije Lorenzo Giorgi je napovedal uradno pi-

sno »pristojnim organom«. Predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič je spomnil na drugo nezakonito odlagališče na bližnjem Hudem letu. Tam so odvrgli več hla-

dilnikov in druge stroje. Pred šestimi meseci je mestna policija zasegla območje, odtlej pa ... vse tiho je bilo.

Ali bo tako tudi na Drašči?

M.K.

NABREŽINA - V priredbi SKD Igo Gruden

Nedeljski sprehod po nabrežinskih stezicah

V nedeljo se je na placu v Nabrežini zbrala kar lepa skupina pohodnikov, ki so se pod vodstvom Pavla Sossija podali na krožni pohod, ki ga je priredilo vaško kulturno društvo in mu dalo naziv Kje so tiste nabrežinske stezice. Skupina je z zbirališča odrinila ob 9. uri in jo mahnila skozi staro vas, nakar mimo zadnjega oboka železniškega viadukta do jame Pod kalom. To je eno izmed najbolj znanih in arheološko bogatih prazgodovinskih najdišč, kjer so baje med drugim izkopal ostanke preko tisočih medvedov, ki jih je vodni tok v pradavnini zapustil v tej kotanji. V neposredni bližini so še ostanki zapuščenega kamnoloma rdečega stalaktita, ki je za Nabrežino skorajda redkost. Med pohodom pa so izletniki naleteli na še druge zapuščene kamnolome.

Po markirani stezi se je skupina povzpela nato čez Svinjsko grižo na Slivenski gradec. Tu je opravil svoja najvažnejša arheološka odkritja tržaški geolog Carlo De Marchesetti, po katerem se danes ta grič tudi uradno imenuje. Gre namreč za z zidom obzidano prastaro naselbino, kakršnih je bilo veliko posejanih pred okrog trja tisoč leti vse od soške doline pa vsaj tja do Istre.

Pohodniki so se nato usmerili proti Šempolaju, zavili mimo pokopališča ter se nato zaustavili v manjši dolinici, ki je za večino bila pravo odkritje. V njej namreč se še veličastno dviga obzidje stare apnenice, frnaže. V bližini Nabrežine sta bili še

dve podobni strukturi, kjer so pridobivali apno z žganjem kraškega apnenca. Apno so deloma uporabljali pri zidanju, veliko pa so ga tudi prevažali v mesto.

Ob spustu proti Nabrežini so se vsi še radovedno povzpeli na vrh griča Ostri vrh, in neposredno ugotovili izvor tega ledinskega imena. Vrh vzpetine je namreč ves prekrit s šilastim skalovjem, na katerem se kot čipkaste zavese spuščajo žlebi in žlebiči. Z vrha je tudi lep razgled na severno nabrežinsko postajo, ki sedaj tako rekoč sameva v primerjavi s tem, kar je pomenila v zlatem obdobju nabrežinskih kamnolomov. Pred povratkom v Nabrežino je Pavel Sossi postregel izletnikom še z nahajališčem kremenjaka v dolini Lišček. Ta kamnina je v tankih slojih služila pračloveku kot rezilo na raznem orodju in orožju.

Društvo Igo Gruden ima v programu izvedbo še enega podobnega krožnega pohoda, ki bo že naslednjo nedeljo. Start in cilj je parkirišče pred nabrežinsko srednjo šolo; med potjo si bodo pohodniki lahko iz razgledišča ogledali nabrežinski breg, prehodili pot Za vodico in se z Brščic povzpeli do Turna. V vasi bodo lahko spoznali kar nekaj zgodovinskih, kulturnih in arhitektonskih zanimivosti kraja, nakar se bodo podali mimo obdelanih polj do najobsežnejše doline na Tržaškem krasu, do vojaškega pokopališča in se spet vrnili k šoli s krajšim postankom pred kamnarsko delavnico. Izlet bo vodil Zvonko Legiša.

KRIŽ - Tradicionalna nogometna tekma

Gurn'ci tokrat premočni

Plavi gladko premagali Duln'ce - V bodoče bi morda veljalo razmisliti o novih pravilih

Tradicionalna nogometna tekma med Gurn'ci in Duln'ci v Križu se je končala z gladko zmago prvih, čeprav so bili na papirju favoriti nogometaši, ki živijo v spodnjem delu vasi. Končni rezultati je bil štiri proti nič za Gurn'ce v plavih dresih. Vodil jih je duhoviti Mauro Guštin, ki sicer prebiva v spodnjem delu Križa, ima pa se za Gurn'ca. Njihova ekipa je nastopila v sledeči postavi: Erik Gruden, Matteo Košuta, Alex Maicen, Andrej Maicen, Luka Švab, Paolo Škrk, Marco Germani, Christian Germani, Martin Košuta, Stefano Savi, David Bogatec, Diego Sedmak, Tomaz Špacapan, Saša Košuta, Goran

Kerpan, Albert Kerpan, Simon Košuta in Igor Bogatec (trener Guštin). Za Duln'ce so igrali: Minej Purič, Jakob Vascotto, Ambrož Vidoni, Peter Ridolfi, David Sosič, Dean Guštin, Matija Sirk, Fabio Candotti, Davide Candotti, Roby Candotti, Niko Sedmak, Gregor Košuta, Giorgio Ruzzier, Mitja Košuta, Aljoša Stergonšek, Marko Sedmak, David Sedmak, Matija Vidoni in Martin Ridolfi (trener Fabio Urlini).

V bodoče bi morda veljalo razmisliti o novih pravilih tekme, v kateri danes nastopajo še aktivni nogometaši in tisti, ki so nogomet opustili že pred časom.

Za komorne sestave in skupinsko igro

V sklopu sedme izvedbe mednarodne nagrade za umetnost, ki jo razpisujeta ministrstvo za vzgojo in tržaška univerza, si je tržaški konservatorij Tartini zamislil tridnevni posvečen komornim sestavam in skupinski igri, ki bo na sporedu od 19. do 21. maja.

Tekmovanje je namenjeno študentom italijanskih konservatorijev - vpisanih v akademskem letu 2008/2009. Prvi dve selekciji bosta potekali na konservatoriju Tartini (Ul. Ghega 12), finalni del pa v mali dvorani gledališča Verdi. Vse faze tekmovanja so seveda odprte javnosti. Žirijo bodo sestavljali ravnatelj državnega umetnostnega zavoda za glasbeno gledališče iz Verone Giorgio Brunello, maestro Evandro Dall'Oca, glasbenica Maureen Jones, violinist Črtomir Šiškovič in violončelist Francesco Strano. Zmagovalce bodo slovesno razglasili na gala večeru v Rimu.

V filozofski kavarni o današnji ženski

Filozofska kavarna: srečanja o zaupanjih, govoricah, dvomih in ... vici je naslov ciklusa srečanj v dvorani Bobi Bazlen Palače Gopčević v Trstu. Danes bo tržaški občinski odbornik za socialne zadeve Carlo Grilli predstavil kolegico, občinsko odbornico za enake možnosti Marino Gruden Vlach, ki bo govorila o današnji ženski, o njenih spremembah, močnih platih in kritičnih točkah. Srečanja filozofske kavarne prireja služba za delovno integracijo odbornišva za socialne zadeve v sodelovanju z odborništvom za enake možnosti in mobing, odborništvom za kulturo in šport ter pedagoškim licejem Carducci. Začetek srečanja ob 10. uri

Študij in prehrana

Težave študija: prehrana in podoba telesa je naslov informativnega srečanja o živilih in težavah pri prehrani, ki ga prireja služba za psihološko konzulenco tržaške ustanove za pravico do študija Erdisu danes ob 16. uri v drugem nadstropju poslopja H3, dvorana 2B tržaške univerze.

GLASBENA MATICA - Profesorji in gojenci goriškega sedeža

Bremenski godci za lep zaključek šolskega leta

Glasbeno pravljico je po Bremenskih mestnih godcih bratov Grimm pripravila prof. Ambra Cossutta

Konec šolskega leta pri goriški Glasbeni matici ne zaznamujejo zaključne akademije, ki izpostavljajo dosežke posameznih učencev, temveč skupna prireditve, ki združuje mlade glasbenike iz vseh oddelkov. Tradicija tovrstnih projektov se je pričela pred nekaj leti in je letos dobila najpopolnejšo obliko z izvedbo glasbene pravljice, pri kateri so učenci prvič sodelovali v orkestrski zasedbi in so prvič tudi gostovali na deželni teritoriji. Po premieri na Lesah v Benečiji so otroci nastopili v Prosvetnem domu na Opčinah, nakar bodo ponovitve sledile še 17. maja v Kulturnem domu v Sovodnjah in 20. maja v Kulturnem domu v Gorici.

Avtorica letošnjega projekta po pravljici Bremenski mestni godci bratov Grimm je prof. Ambra Cossutta, ki je v štirih mesecih ubesedila in uglasbila igrice. Predstava za soliste, zbor in orkester, v kateri se instrumentalni in pevski deli alternirajo s pripovedovanjem in igranjem, je nastala predvsem iz želje po partituri, ki bi bila otrokom primerna in bi jim omogočila prvi stik z igranjem v orkestru. Najtežji izvajalski izziv je bila ravno združitev učencev, ki gojijo glasbo pretežno individualno in so morali tokrat sodelovati z drugimi ter iskati potrebno sozvočje s pomočjo zgovornih gibov avtorice, ki je prevzela tudi dirigentsko palico.

V uverturi so prve in druge violine, violončela, flavti, kitara, ksilofon in klavir prešli z igranjem od bolj klasično slovesnega začetka skozi ljudske tone na prijetno spevno motivov, ki so dopadljivo zaznamovali glasbeno pripoved. Posebno prepričljivo so se odrezali pevci zboru in solisti v glavnih vlogah osla-flavtista, mačka-violinista, petelina-kitarista in psa-bobnarja. Liki protagonistov so zaživeli v pevskih izvedbah, a tudi s pomočjo glasbil, ki jih zaznamujejo, obenem z nastopom simpatičnih lutk, ki jih je izdelala avtorica projekta. Glasbene prizore o srečanju štirih starih in zapuščenih živali, o pogumnem soočanju z razbojnikom v koči sredi gozda in o njihovem uspešnem nastopu pred bremensko publiko so v pogovornem slogu povezovali spremni, igrani prizori, v katerih je učiteljska pospremila svoje učence po mestu Bremen in jih seznanila z opisom bratov Grimm. Polnoštevna publika v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah je v ponedeljek nagradila izvedbo velike zasedbe z dolgim in zasluženim aplavzom. Pomen podviga učencev in njihovih profesorjev je spodbudno podčrtala prisotnost predsednice Glasbene matice Nataše Paulin in ravnatelj šole Bogdana Kralja. Oba sta pohvalila vse nastopajoče in se jim zahvalila za vložen trud, ki je gotovo presegel običajne študijske dosežke z novimi pridobitvami vsestransko zanimive, skupne ustvarjalne izkušnje. (ROP)

Piotr Piotrowski prejme nagrado Igorja Zabela

Nagrada Igorja Zabela za kulturo in teorijo, ki jo podeljuje istoimensko društvo in Sklad Erste, je letos prejel umetnostni zgodovinar Piotr Piotrowski za strokovne dosežke na področju umetnosti srednje in vzhodne Evrope. Slovenski Mirovni inštitut je prejel donacijo za interdisciplinarno delo, so sporočili iz Sklada Erste. Nagrada Igorja Zabela za kulturo in teorijo pomeni priznanje izjemnim kulturnim dosežkom, ki so povezani s področjem srednje in jugovzhodne Evrope. Zmagovalcu prinaša tudi zajeten kupček denarja, saj mu je namenjenih kar 40.000 evrov. Letos so bile podeljene še štiri donacije za skupno delo.

Glasbeno pravljico bodo izvedli še 17. maja v Kulturnem domu v Sovodnjah in 20. maja v Kulturnem domu v Gorici

KROMA

REVIJE ZA MLADE IN OTROKE - Aprilska številka

V Galebu veliko zabavnega, koristnega in zanimivega

Aprilska številka mladinske in otroške revije Galeb ni prinesla le zabave, ampak tudi znanje. Kakovostne vsebine, ki jih pripravljajo urednice, ilustratorji in avtorji besedil, lahko tudi tokrat s pridom uporabimo v učnem procesu, poleg tradicije pa so tudi v tej številki mesto našle številne vsebinske novosti. Bogastvo in raznovrstnost leposlovnih zvrsti so prispevali redni sodelavci Galeba, ki so s svojimi aprilskimi zgodbami in pesmimi poskrbeli za veselje in smeh.

Naslovnico novega Galebovega izvoda krasi spomladanska risba Oscarja Ostrouske, učenca prvega razreda OŠ Josip Ribičič - Karel Širok pri sv. Jakobu. Uvod v novo številko predstavlja pesmica Zvezdane Majhen z naslovom Samo da si zdrav, govori pa o čaru staranja, ki po mnenju pesnice sploh nima negativnega predznaka, saj je najvažnejše, da smo zdravi. V nadaljevanju se je mogoče nasmejati tudi ob pesmicah Toneta Pavčka, ki je Galebove strani popestril s pesmico Sončni žarek in pesmico Marčni ples. Dve pesmici je prispevala tudi Bina Štampe Žmavc, in sicer Pesnik išče stanovanje in Moja muca ne mara dežja. Naj povemo, da vse našete pesmice odlikuje tudi vrhunska likovna kakovost, ki je nedvomno nujno potrebna za dober likovni-estetski razvoj otrok. Ta izbor pesmi pa ni popoln. Najmlajše bo bržkone razveselila tudi Martina Legiša s posmico o muhi Špeli, ki nikakor noče telovaditi, a kljub svoji debelosti neumorno je vse, kar se ji prikaže pred očmi. Zgodnje seznanjanje s književnostjo omogoča tudi aprilski izbor zgodb, ki bodo zadovoljile različne okuse. Večina zgodb predstavlja nadaljevanje že začelih zgodb letošnjega Galeba, prav vse pa na svoj način spodbujajo otroško domišljijo. Sestrici v šoli Tatjana Kokalj je prva zgodba aprilskega Galeba, ki nas tokrat popelje na tabor. Štefka Kac Marn nam je posredovala nadaljevanje prigod o treh kapljicah, Berta Golob pa zgodbo z naslovom Deček in ptica, ki tokrat govori o valovanju. Popotniška družba v

rdečem avtobusu, ki že nekaj mesecev potuje za Indijo Koromandijo, je naposled prispela na svoj cilj. Avtor zgodbe Milan Petek Levokov nas je popeljal mimo raznolikih dežel in svetov, a popotniki so se v tej številki namenili direktno v Indijo Koromandijo, v deželo, kjer je vse mogoče, kjer so sanje resničnost in resničnost kot sanje. V sklopu Ajtiloških pravljic, pod katere se podpisuje Jože Sevljak, lahko izvemo, kaj pomeni beseda uda, Darinka Kobal pa nas v svoji pravljici Ljubeznivčki seznanja z bistvom prijateljstva, ki se ga moramo naučiti tako, kot smo se naučili hoditi, uloviti ribo, nabrati borovnice ... Zanimiva je tudi zgodba Dima Zupana, ki govori o Franciju Srečku, rubrika Rastline v bajkah, vražah in prisposodobah, ki jo ureja Klarisa M. Jovanovič, pa nas seznanja s pomenom jabolka, ki še vedno sodi med najbolj priljubljene sadeže.

Galeb - kot znano - je veliko več kot le razvedrilna revija, saj na svojih straneh prinaša tudi poučne in ustvarjalne prispevke. Veliko novega je v aprilskem mesečniku mogoče izvedeti iz prispevka Marjete Zorec, ki nam razlaga, od kod izvira navada, da na dan 1. aprila želimo koga potegniti za nos. Za mlade kuharje tudi tokrat skrbi Škrobek, ki nas uči pripravljati slastne bučkine krokodile, Jasna Merku pa nam svetuje, kako lahko slikamo z lepilom in akvareli. Tu je še rubrika Šolarji pišejo in rišejo, v sklopu katere svoje likovne in leposlovne veščine izkazujejo šolarji različnih zamejskih šol, za razvedrilo pa skrbijo še enigmatične igre, dopolnjevanke in križanke, ki sta si jih tudi tokrat zamislili Nevenka Škrli in Vera Poljšak. (sč)

COPENHAGEN

Dialog o znanstvenih odkritjih in posledicah

Angleški dramatik Michael Frayn po celem svetu privablja v gledališča množice gledalcev bodisi s komedijami, kakršna je, denimo svetovna uspešnica Hrup za odrom, bodisi z resnimi in celo resnobnimi, a gledališko učinkovitimi dramami, v katerih razglablja o velikih konkretnih vprašanjih današnjega sveta, kot, denimo, v Democracy o Nemčiji Willyja Brandta, ali v Copenhagen, ki je osredotočena na začetke raziskovanja o možnosti uresničenja jedrskega orožja. Tudi Copenhagen, ki jo je Frayn spisal leta 1998, je iz Londona takoj našla pot na svetovne odre, tudi na italijanske, in sicer že leta 1999, ko je postavil videmski CSS, ki se je po desetih letih spet lotil v koprodukciji s Fundacijo Emilia Romagna Teatro: predstava, ki jo je režiral Mauro Avogadro in v kateri nastopajo odlični italijanski igralci Umberto Orsini, Massimo Popolizio in Giuliana Lojodice, je bila prejšnji teden na sporedu v veliki Rossettijevi dvorani v okviru abonmajskega niza, ki ga Stalno gledališče FJK posveča tradicionalneje zasnovanemu teatru.

Drama Copenhagen obravnava resnične osebe, in sicer dva izmed znanstvenikov, ki so utemeljili načela kvantne fizike Nielsa Bohra in Wernerja Heisenberga ter Bohrovo ženo Margarethe. Septembra 1941 je nemški fizik Heisenberg, kateremu je nacistični režim poveril program za razvoj jedrskega orožja, v Københavnu obiskal svojega nekdanjega učitelja Nielsa Bohra, s katerim je sodeloval od leta 1924 do leta 1927, ko je bil še mlad znanstvenik iz poražene države. Delovanje danskega znanstvenika, ki je bil deloma judovske krvi, je bilo po nemški zasedbi Danske omejeno in tudi njegovo življenje ni bilo povsem varno, zato je obisk, za katerega zasebnost si je Heisenberg zelo prizadeval, vzbudil veliko ugibanj o razlogih zanj. Kaj sta si Nobelova nagrajenca povedala med obiskom in zlasti med samotnim sprehodom, med katerim je verjetno prišlo do hude zamere, sodeč po njihovi kasnejši odnosih, ni bilo nikoli razčiščeno, čeprav sta po vojni o tem oba spregovorila v intervjujih in pismih. Michael Frayn v svoji drami niza več možnih odgovorov na vprašanja, poleg tega je vanjo vključil še razglabljanje o znanstveni kreativnosti, o moralni odgovornosti znanstvenika za svoja odkritja, celo o odnosu med očetom in sinom.

Gre torej za zelo tehten in tudi zahteven tekst, ki kljub izvirnosti zvesto podaja zgodovinska in znanstvena dejstva ter terja od gledalca veliko zbranosti in pozornosti, še zlasti če je bolj malo podkovan v znanstvenih vedah, kar je dokaj običajno za pretežno humanistično omikane italijanske ljubitelje gledališča. Ob zelo dobri igri treh odličnih igralcev je režiser žal zanemaril nujnost, da gledalci točno dojamajo besedilo, saj se je v prehitrih dialogih in ob nihanju tona brez ozvočenja med množico načel kvantne fizike izgubila marsikatera beseda in marsikateri stavek ter obenem marsikatera sporočilna nota.

Umirjenega, trdnega Nielsa Bohra igra Umberto Orsini, medtem ko je Werner Heisenberg, kot ga prikazuje Massimo Popolizio, nervozen, poln dvomov in zagoneten. Giuliana Lojodice je stroga in natančna Bohrova žena Margarethe. Scenograf Giacomo Andrico je dogajanje postavil v temno sivo univerzitetno predavalnico, polno s formulami popisanih tabel. Pri oblikovanju predstave sta sodelovala še kostumograf Gabriele Mayer in avtor glasbene kuliše Andrea Liberovici. (bov)

LIKOVNA UMETNOST - Razstava v tržaški Občinski galeriji

Duhovnost vode v likovni govornici Edija Žerjala

Žerjalove novejšje slike so izvedene s posebno tehniko, ki jo umetnik nenehno nadgrajuje

Žerjalova umetniška dela se je mogoče v Trstu ogledati do 19. maja

KROMA

Edi Žerjal razstavlja ciklus slikarskih del iz svojega zadnjega ustvarjalnega obdobja v Občinski galeriji v Trstu. Duhovnost vode je naslov, ki uvaja v tankočutno podoživljanje barvnih prelivov močno obstrahiranih oblik. Izhodišče Žerjalovega likovnega nagovora je dejansko osnovni vir slikarske izpovedi: svetloba, doživeta kot duhovna razsežnost, katere odsev se nam razodeva v žarenju posameznih barv. Prepletanje izkušenj iz področja slikarstva in grafike se je v štirih desetletjih predanosti likovnemu ustvarjanju vzporedno odvijalo z različnimi načrti iz področja uporabne umetnosti. Ko je umetnik ustvaril barvasta okna za bazovsko cerkev, ga je posebej prevzelo izžarevanje svetlobe, ki je pronicala skozi barvasto steklo ter si zaželel prenesti občutno doživetje na slikarsko polje. Preizkušal je tako različne izrazne tehnike, ki bi mu dovoljevale doseči zaželeno intenzivnost, a obenem poudarjale prosojnost svetlobnega žara. Tehnika akvarela se je temu gotovo približala, a je Žerjal želel preizkusiti še nove poti, v duhu tiste eksperimentalnosti, ki jo je Avgust Černigoj znal vliči vsem, ki so se ob njem izoblikovali in ob njem likovno doraščali.

Žerjalove novejšje slike so izvedene s posebno tehniko, ki jo umetnik nenehno nadgrajuje in izpopolnjuje z novimi prijemi. Pri tem uporablja raznobarvne svilene papirje, ki jih v različnih plasteh lepi na leseno podlago. Tovrstni papir je obarvan na osnovi barvil, ki so močno vodotopna, a ohranijo vselej svojo bleščečnost. Čeprav gre v veliki me-

ri za nepredvidljivost končnega rezultata, se umetnik med ustvarjalnim procesom vselej opira na določene značilnosti medija, ki mu dovoljujejo doseganje specifičnih prelivov in nastajanja za-

nimivih tekstur. Smer trganja papirja ima svojo težo, saj je v obratni smeri vlaknin neprimerno bolj opazna nepravilnost obrisa in temu sorazmerna razgibanost preliva. K temu dodatno prispevajo ve-

nature lesene podlage, s svojo različno vpojno močjo. Na tak način nastajajo iz osnovnih, povsem abstraktnih barvnih likov bolj dodelane in barvno zargibane površine, ki postopoma zadobivajo vse bolj organsko obliko in vzbujajo v gledalcu vtis krajine.

Kompozicijska struktura se opira na obzornico, ki deli slikarsko polje na dva predela. Zgornji in spodnji del se zrcalno dopolnjujeta. Vibracije med simultanimi barvnimi kontrasti in gibko zanovan stroj podobe ekspresivno poudarjajo gibkost vode in neba, ki se vzajemno dopolnjujeta, podobno kot se v zemeljski razsežnosti nenehno odseva duhovni, nematerialni svet, ki jo prežema. Močna ekspresivnost Žerjalovih slik postavlja v ospredje moč čustev ter intuitivnega predavanja neposredni izkušnji, ki vodi do razodevanja duševne razsežnosti.

Nekatere od razstavljenih slik so bile že na ogled na lanski razstavi v Kraški hiši, nekaj pa jih je izrecno nastalo za to priložnost.

Razstava Edija Žerjala Duhovnost vode bo na ogled do 19. maja vsak dan med 10. in 13. ter med 17. in 20. uro.

Jasna Merku

CANNES - Od danes do 23. maja

Letošnji, 51. filmski festival količinsko nekoliko manj bogat kot lanskoletni

Svetovna filmska industrija bo Cannes, idilično letovišče na Azurni obali, med 12. in 23. majem ponovno spremenila v veliko srečevališče vseh, ki jih zadeva film. Žirija na čelu z režiserjem Timom Burtonom bo letos v tekmovalnem programu odločala o 18 filmih. V 63. letu starosti bo filmski festival v Cannesu na ogled ponudil izbrane premiere znanih režiserjev, kot so Mike Leigh, Takeshi Kitano, Alejandro Gonzales Inarritu in Woody Allen. Po rdeči preprogi se bodo sprehodile filmske zvezde Sean Penn, Cate Blanchette, Anthony Hopkins, Michael Douglas, Javier Bardem in drugi.

Festival bo danes odprla priznana britanska igralka Kristin Thomas Scott, ki v Franciji živi že toliko let, da se ima za Francozinjo. Premiera sveže različice legendarnega Robina Hooda v režiji Ridleyja Scotta bo zaznamovala začetek festivala, ki se bo zaključil z avstralskim filmom »The

Tree« francoske režiserke Julie Bertuccelli. Film je posnet po romanu Judy Pascoe in prikazuje zgodbo deklice, ki iz drevesa nekoga dne zasliši glas pokojnega očeta.

Na festivalska filmska platna v Cannesu se po poročanju nemške tiskovne agencije dpa ponovno vrača simbol zelenega pohlepa s filmom Oliverja Stonea »Wall Street: Money Never Sleeps«. V glavni vlogi igra oskarjevec iz leta 1988, Michael Douglas. Film bo, tako kot »You Will Meet A Tall Dark Stranger« Woodyja Allena, prikazan izven tekmovalnega programa.

Čad bo letos dobil prvo priložnost, da prejme zlato palmo, in sicer po zaslugi režiserja Mahamata-Saleha Harouna s filmom »Un Homme Qui Crie«. Ukrajinci se ta priložnost nasmiha s filmom »Schastye Moe« režiserja Sergeja Loznitza. Žirija se bo odločala tudi o italijanskem filmu »La Nostra vita« Danieleja Luchet-

tija, ki govori o usodi vdovca, ki živi v Rimu in skrbi za svoja dva sinova. Med festivalskimi veterani, ki se potegujejo za zlato palmo, sta se tudi znašla britanski režiser Mike Leigh s filmom »Another Year« ter mehiški režiser Alejandro Gonzales Inarritu s filmom »Biu-tiful«. V glavni vlogi nastopa Javier Bardem. Koreja ima letos dvojne možnosti za osvojeitev zlate palme s filmoma »Poetry« Lee Chang-donga ter »Housemaid« Im Sangsooja. Med tekmovalne filme se je uvrstil tudi japonski režiser Takeshi Kitano s filmom »Outrage«, ki razkriva skrivnostno podzemlje mafije Yakuzi ter boj za oblast in denar. Tajski režiser Apichatpong Weerasethakul bo na festivalu letos sodeloval že tretjič, tokrat s filmom »Lung Boonmee Raluek Chat« o življenju budističnih menihov.

Umetniški vodja festivala Thierry Fremaux je za dpa dejal, da bo letošnji fe-

stival prvi, ki je pokazal očitne posledice globalne ekonomske krize. »Prvič se je zgodilo, da se število letos sprejetih filmov v primerjavi s prejšnjimi leti ni povečalo,« je povedal Fremaux. Letos se je na festival prijavilo 1665 celovečernih filmov, kar je pet manj kot lani, je še dodal.

Na 51. filmskem sejmu, ki spremlja veliki festival, bo slovenski filmski sklad sodeloval že sedmič. Slovenska kinematografija se bo predstavila v novem paviljonu jugovzhodne evropske kinematografije, in sicer pod eno streho z ustvarjalci iz Albanije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Cipra, Hrvaške, Makedonije in Srbije. Na sejmu se obeta svetovna premiera filma Circus Fantasticus Janeza Burgerja. Premierno bo prikazan tudi omnibus režiserk s področja nekdanje Jugoslavije z naslovom Neke druge zgodbe.

Slovenska zgodbo Nebesa je posnela režiserka Hanna Slak. (STA)

KNJIŽNE NOVOSTI - Dva romana, zgodovinska raziskava in vodnik

Bogata ponudba Celjske Mohorjeve družbe

Ob Alojzu Rebuli tudi nobelovka Toni Morrison - Ivan Ott se ponovno posveča otrokom v vojni - Vodnik po ljubljanski semeniški knjižnici

Pri Celjski Mohorjevi družbi so v teh dneh predstavili več knjižnih novosti. Med njimi je izstopal najnovejši roman Alojza Rebule Skrivnost kostanjevega gozda, o katerem smo že poročali. Istočasno pa so izšle tudi knjige Ivana Otta Otroci, žrtve vojne, roman nobelovke in Pulitzerjeve nagajenke Toni Morrison z naslovom Milost ter vodnik po Semeniški knjižnici, ki ga je napisal Marijan Smolik.

Knjiga Otroci, žrtve vojne je izšla v hrvaškem jeziku, v slovensščino pa jo je prevedel Štefan Kutoš. Ott v svoji knjigi piše o trpljenju otrok v Jugoslaviji in okoliških državah med letoma 1942 in 1948. To

je Ottova druga knjiga na to tematiko, saj je napisal tudi delo Otroci s Petrička, po katerem je nastal istoimenski film. Otroci so v časih ob in po koncu II. svetovne vojne trpeli na različne načine: eni so nasilno izgubili življenje, drugi so ostali brez staršev, tretji so bili označeni kot državni sovražniki. Največkrat so to bili potomci političnih nasprotnikov jugoslovanskih komunistov, ki so si želeli maščevanja ali pa poskrbeti za to, da v prihodnosti ne bi imeli novih nasprotnikov; med njimi pa so bile tudi žrtve nacistov in fašistov. Šlo je v prvi vrsti za slovenske, hrvaške in židovske otroke, pa tudi za otroke nemške manjšine, ki je živela na

področju Jugoslavije.

Roman Milost je peto delo Toni Morrison, ki ga je prevedel Jože Stabej. Avtorica je v pričujočem romanu načela problematiko suženjstva ter z njim povezanega rasizma. Sicer Morrisonovo označujejo za avtorico magičnega realizma, pripisujejo ji vizionarsko moč in sposobnost poetičnega upodabljanja stvarnosti. Po Stabejevo pa je mojstrica zgoščene nizanjanja dogodkov, ki se odvijajo v naglem tempu. Tokratni roman bralca prek štirih različnih ženskih likov popelje v 17. stoletje, v čas začetkov suženjstva v Ameriki. V ospredju je pripoved 16-letne sužnje Florens, ki jo je mati šestletno prodala ne-

kemu holandskemu kmetovalcu. Prodaja, ki jo je deklica sprva razumela kot izdajo, se pozneje izkaže za milost človeka, ki jo reši. (Odlomek je na ljubljanski predstavitvi prebrala članica SSG Maja Blagović).

Delo Semeniška knjižnica je vodnik po prvi ljubljanski znanstveni knjižnici, pa tudi prvi baročni knjižnici v Ljubljani; avtor knjige je profesor Smolik, skrbnik knjižnice, ki letno sprejme okoli 400 obiskovalcev. Nekatere knjige so stare tudi več kot 500 let, najmlajše pa nekaj čez sto; knjig je že od začetka - darovali so jih člani Akademije oporov - niso izpostavljali, ker so bile namenjene le za študij.

GORICA - Nedokončana pritlična hala osnovne šole Oton Župančič

Izvršni načrt pripravljen, začetek del pod vprašajem

Prvi del posega nameravajo izvesti že poleti, pred tem pa bo treba izpeljati dražbo in izbrati izvajalca

Izvršni načrt za ureditev neizkoriščenih pritličnih hale slovenske osnovne šole Oton Župančič je pripravljen. Tehnični uradi so načrt, ki je bil izdelan po dogovoru z ravnateljstvom Večstopenske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici, dokončali konec aprila, nato pa so dokument poslali na računovodstvo, od koder naj bi kmalu romal na mizo goriškega občinskega odbora. Ko bo izvršni projekt dobil zeleno luč uprave, bodo uradi razpisali javno dražbo in izbrali gradbeno podjetje, ki mu bodo zaupali poseg, na katerega čaka slovenska osnovna šola že kakih trideset let.

»Ko bo izvršni načrt odobren, bomo poslali vabila gradbenim podjetjem, kmalu zatem pa bomo izbrali najboljšo ponudbo in podpisali pogodbo. Z deli bi radi začeli takoj po koncu pokuka ali najkasneje julija, da bi vsaj del posega izvedli v času, ko v šolski stavbi ni učencev. Morda pa je ta napoved preveč optimistična. Upamo, da se postopek ne bo preveč zavlekel zaradi birokracije,« je povedal arhitekt goriške občine Massimiliano Vittori.

Načrt predvideva predvsem ureditev pritlične hale stavbe v Ulici Brolo, ki ni bila po odprtju šole v pred tridesetimi leti nikoli dokončana. Prostorov, ki merijo čez 310 kv. metrov, doslej šola ni mogla uporabljati. Vzporedno s halo bodo posodobili tudi kletne prostore, kjer je danes arhiv, in že obstoječa stranišča ter prilagodili stavbo varnostnim normam. V načrt so vključili tudi preureditev prostorov bivšega tajništva v prvem nadstropju, ki so jih po ustanovitvi večstopenske šole in selitvi v stavbo nižje srednje šole Ivan Trinko delno izpraznili.

Prvi poseg bosta popravilo podstrešja in utrditev strukture, s katero bodo poslopje prilagodili protipotresnim predpisom. Poskrbeli bodo tudi za odstranitev arhitektonskih pregrad in prilagoditev protipožarnim normam. V kletnih prostorih, ki služijo kot arhiv in skladišče, bo med drugim izboljšano prezračevanje; pritlično halo bo podjetje, ki mu bodo zaupali dela, razdelilo na večji laboratorij, prostorno učilnico in novo stranišče.

»V projektu je predvidena tudi obnova že obstoječih stranišč v pritličju in

Šola Oton Župančič že trideset let čaka na ureditev pritlične hale, ki bo po gradbenem posegu dostopna tudi učencem

BUMBACA

v prvem nadstropju, kjer bodo z odstranitvijo nekaterih zidov v bivših prostorih tajništva uredili knjižnico,« je pojasnil Vittori in dodal, da bodo v prvem nadstropju ohranili računalniško sobo, sobo za učitelje in urad za podravateljico.

Dokončni načrt je občinski odbor odobril novembra lani, v prejšnjih

mesecih pa so projektu dali zeleno luč gasilci, zdravstveno podjetje in druge ustanove. Poseg bo skupno stal 600.000 evrov (okrog 460.000 evrov za gradbena dela), zaključen pa naj bi bil v 210 dneh od podpisa pogodbe z gradbenim podjetjem. Zanj je občina Gorica najela posojilo. Obresti bo pla-

OSNOVNE ŠOLE Malica s sadjem

Za 50 razredov na Goriškem

Petdeset razredov in okrog tisoč učencev osnovnih šol goriške pokrajine sodeluje pri evropskem projektu »Frutta nelle scuole« (Sadje v šolah), ki ga skupaj vodijo Evropska unija, italijansko ministrstvo za kmetijstvo in razne italijanske dežele, med katerimi je tudi Furlanija-Juljska krajina. Projekt so izpeljali v osmih deželah in dveh avtonomnih pokrajinah Trento in Bocen (skupno je bilo vključenih 325.000 otrok in 1.700 šol).

Projekt se je začel marca, zaključil pa se bo ob koncu tekočega meseca. Vsak učenec lahko dobi v tem času za malico 150 gramov svežega, v Italiji pridelanega sadja, ki je že oprano in pripravljeno. Ob tem imajo otroci tudi možnost, da spoznajo različne vrste sadja in njihove prehranske značilnosti. V sami goriški pokrajini je zadruga Apofruit, ki so ji organizatorji projekta zaupali dobavo, priskrbelo 20.000 sadnih malic (približno tri stote sadja).

Pobudo in informativno gradivo za otroke je pripravilo podjetje Alimos, ki že nekaj let vodi projekt za promocijo uživanja sadja v številnih italijanskih šolah. Predstavniki podjetja Alimos delijo informativni material za otroke in učitelje, ob tem pa prireajo tudi pobude, v katere so vključene družine.

čala dežela Furlanija-Juljska krajina, obroke pa goriška pokrajina. Le-ta je namreč tudi po zaslugi slovenskih odbornikov Mare Černic in Marka Marinčiča namenila goriški občini del denarja, ki ga bo prejela od FJK in ki ga bo v celoti vložila v urejanje šolskih poslopj. (Ale)

Tatovi niso pustili sledi

Da so njeno stanovanje obiskali tatovi se je zavedala šele, ko je iskala zappestno uro. Tatovi so bili namreč tako spretni, da so v stanovanje vstopili, ne da bi karkoli razmetali. Tatvina se je zgodila v stanovanju v Ulici Vettor Pisani v rajonu Panzano v Tržiču, ki so ga neznanci »obiskali« pred nekaj dnevi. Vlomili so med dnevom, ko ni bilo doma nikogar, in ukradli več dragocenih predmetov. Ko so odšli, niso za sabo pustili nobene sledi, zato se stanovalci niso ničesar zavedali. Članica družine je tatvino odkrila in prijavila silam javnega reda šele, ko je iskala zappestno uro, ki je bila potrebna popravila.

Liga nasprotuje nuklearki

Severna Liga nasprotuje gradnji nuklearke v Tržiču. Tako je včeraj povedal deželni svetnik Bossijeva stranke Federico Razzini, ki meni, da želi leva sredina oz. tržiški tajnik DS le zlorabljati izjave, ki jih je predsednik deželnega sveta Ballaman podal v osebnem imenu. »Levica želi le skrivati svoje napake,« meni Razzini.

Gradežu modra zastava

Gradež si je tudi letos zaslužil modro zastavo. Priznanje, ki ga kopaliskim krajem deluje fundacija za okoljsko vzgojo FEE, je Gradež prejel že enaindvajsetič. Priznanje si kopaliski kraji prislužijo na podlagi čistoče voda in drugih kriterijev, ob Gradežu pa se v FJK z njim ponaša tudi Lignan.

Sergio Medeot komendnik

Sergio Medeot je bil imenovan za komendnika. Dobitniku je vest o priznanju, ki ga podeljuje predsednik republike, sporočila prefektinja Maria Augusta Marroso. Medeot, ki je bil uslužbenec podjetja Ansaldo in nato podjetja Sincrotrone, je bil med drugim dolgo let občinski svetnik v Mošu, predstavnik Briške gorske skupnosti in podpredsednik Goriške hranilnice.

Začenja se Sconfinando

Drevi ob 18.30 se bo v palači Locatelli v Krminu začel niz večerov Sconfinando. Predstavili bodo knjigo »Tra inferno e paradiso« Cristine Soranzio.

Sporazum s komercialisti

Urad za delo goriške pokrajine je podpisal sporazum z goriško zbornico komercialistov in računovodij, ki je namenjen izboljšanju storitev na področju zaposlovanja. Ustanovi bosta na podlagi protokola sodelovala pri izobraževalnih in drugih pobudah, pokrajina pa bo spodbujala srečevanje med ponudbo in povpraševanjem po delu.

GORICA - Spodletela kraja

Tatu zalotili v bolnišnici

Ranil se je med vlamljanjem v gostilno

Moškega, ki je vlomil v goriški gostinski lokal in iz blagajne odnesel denar, so karabinjerji zalotili v čakalnici oddelka za hitro pomoč goriške bolnišnice. Zdravnik je poiskal, ker se je med vlamljanjem ranil.

Po pripovedi goriških karabinjerjev je 37-letni F.N. z bivališčem v Štarančanu stopil v akcijo prvega maja. Med nočjo je razbil šipo gostilne Allo Gnocco, vzdolž ceste na Majnicah v Gorici. Skozi špranjo je vstopil v lokal, pri čemer pa se je zaradi steklenih črepinj ranil. Kljub temu ni odstopil od tatinske namere. Prebrskal je notranjost in iz blagajne odnesel gotovino, skupno 400 evrov. Iz gostilne je odšel ravno tako skozi razbito okno. Ko je naslednjega dne lastnika lokala pričakalo neprijetno presenečenje, se je obrnil na karabinjerje. Pregledali so prizorišče kraja in ugotovili, da je tat pustil za sabo rdeče sledove, kri iz rane, ki je nastala med vstopom skozi razbito šipo. Karabinjerji se seveda niso obrnili na kriminalistične tehnike ali forenzike, ki bi se po zgledu oddelka RIS lotili raziskav na osnovi DNK in podobnega. Na pomoč jim je priskočilo naključje. Odpravili so se v oddelk prve pomoči goriške splošne bolnišnice in tam našli domnevnega tatu s krvavečo rano v pričakovanju na zdravnikovo pomoč. Gre za 37-letnega F.N. iz Štarančana, ki ima za sabo že vrsto tatvin. Zoper njega so podali ovadbo zaradi suma tatvine v obtežljivih okoliščinah.

GORICA - Trg pred županstvom in Ulica De Gasperi

Spet prevozna v obe smeri

Družba Irisacqua je napovedala, da bo prihodnji teden začela z deli v Ulici Duca D'Aosta

V Ulici De Gasperi in na trgu pred županstvom ni več pregrad, ki bi ovirale promet

BUMBACA

Včeraj so po nekaj mesecih spet odprli odsek ceste med Ulico De Gasperi in trgom pred županstvom, ki je ponovno prevozen v obe smeri. Gradbeno podjetje, ki mu je občina zaupala pretlakovanje cestišča in obnovo pločnikov, je zaključilo glavno posega, zato je goriški župan Ettore Romoli zahteval, naj odstranijo pregrade. »Dela niso še zaključena, saj morajo gradbinci poskrbeti še za nekatere malenkosti. Poseg bi moral biti že dokončan, načrte pa nam je tokrat prekržalo slabo vreme. Glede na to, da so bile porfirne kocke že stabilne, pa sem vseeno dal odpreti cestišče, kar bo nekoliko omililo prometno nevarnost v mestnem središču,« je povedal župan in dodal, da je družba Irisacqua v prejšnjih dneh napovedala, da bo prihodnji teden začela z deli v Ulici Duca D'Aosta, kar bo gotovo oviralo promet. Romoli je tudi povedal, da bo v kratkem objavil seznam novih gradbišč, ki jih bodo v Gorici odprle občina ter družbi Iris in Irisacqua.

ODBOJKA - Zveza FIPAV objavila nov pravilnik

V reformi prvenstev velik poudarek čezmejnim pobudam

Ustanovljena Jadranski pokal in čezmejno mladinsko prvenstvo - V C in D-ligi spet skupine!

Novo izvoljeno vodstvo deželne odbojarske zveze FIPAV je ob nedavni izvolitvi v San Giorgu di Nogaro med drugim napovedalo tudi reformo deželni članski in mladinski prvenstev. Le nekaj dni po koncu rednega dela deželni C in D-lig je svojo obljubo že izpolnilo.

Reforma kar korenito posega v dosedanjo strukturo prvenstev in odpravlja nekatere pomanjkljivosti, med temi tudi najvidnejšo, ki je bila vedno sporna in sicer, da zmagovalci C-lige ne napredujejo direktno v višjo ligo, temveč mora skozi sito play-offa, ne glede na to, s kakšno prednostjo je osvojil redni del. Odslaj bo zmagovalci deželne C-lige napredovali v državno B2-ligo, če bo prvenstvo osvojil najmanj s 3 (za moške) oziroma 5 (za ženske) točkami prednosti, v nasprotnem primeru bo igral dodatno serijo tekem na dve zmagi proti drugouvrščenemu.

Vendar je to le en aspekt reforme. Prava novost je v tem, da bosta deželni članski prvenstvi v prihodnji sezoni razdeljeni na dve kvalifikacijski skupini (na podlagi uvrstitev v komaj minuli sezoni) in dve finalni (za napredovanje in za obstanek). Gre za formulo, ki je pred leti že obstajala, vendar so jo zdaj dopolnili z nekaterimi dodatnimi mehanizmi, na primer z igranjem dodatnih tekem za napredovanje oziroma obstanek med slabšimi iz moške C in boljšimi iz moške D-lige. Že v prihodnji sezoni bodo žensko D-ligo razširili na 16 ekip (goriški Govolley kljub temu nima možnosti za repasaž), v sezoni 2011-2012 bo 16 ekip štela tudi moška D-liga, a moška C-liga le dvanajst, ženska pa še naprej štirinajst.

Od sezone 2011-2012 bo drugačen kriterij veljal tudi za repasaž. Pri moških bodo favorizirali mlajše ekipe z upoštevanjem srednje starosti standardnih igralcev, pri ženskah pa kakovost ekipe under 18. Za prihodnjo sezono ta kriterij še ne velja, kar pomeni, da so možnosti zdaj zelo pomlajene Olympie, da bi bila ponovno vključena v C-ligo nekoliko manjše, kajti v novem pravilniku piše, da v primeru, da se dve društvi odpovesta igranju v njej, bodo število ekip zmanjšali na dvanajst že v sezoni 2010-2011. Število napredovanj in izpadov ostaja v različnih ligah bolj ali manj nespremenjeno.

Prenovljen je tudi deželni pokal, v

Možnosti Olympie, da bi bila ponovno vključena v C-ligo, so majhne

KROMA

katerega se je iz leta v leto vpisovalo čedalje manj moštev. Zreduciran je na finalno fazo »final-four«, v katero se bodo uvrstile štiri najboljše ekipe po prvi fazi vsakega od štirih deželni prvenstev (dve najboljše iz vsake kvalifikacijske skupine), tako da bomo imeli v prihodnji sezoni štiri pokalne prvake, enega za vsako ligo.

Namesto predprvenstvenih pokalnih kvalifikacij je deželni odbor FIPAV uvedel Jadranski pokal, ki bo potekal med 15. septembrom in 31. oktobrom s sodelovanjem enako kakovostnih ekip iz sosednje Slovenije in odmevnim finalom pred novoletnimi prazniki.

Čezmejno naravnost izpričuje deželni odbor FIPAV tudi na mladinskem moškem področju z organizacijo čezmejnih mladinskih prvenstev, ki bodo potekala med septembrom in decembrom, od januarja 2010 pa bodo na vrsti (tako kot doslej) deželna prvenstva, s tem, da bodo na ravni under 14 organizirali tudi pokrajinsko fazo z vključitvijo šolskih ekip. Kot nam je že pred časom povedal odgovorni za tekmovalni sektor pri deželni zvezi FIPAV prof. Ivan

Peterlin, velja glede napovedanih čezmejnih tekmovanj (tako za člane kot za mladince) povedati, da jim na posvetovanjih, ki jih je imela zveza s klubi na pokrajinski ravni, ni nihče ugovarjal.

Novost predstavlja tudi ustanovitev ženskega deželne prvenstva under 15, na katerem bodo nastopile prve tri ekipe z letošnjih pokrajinskih faz under 14. Za nastop v tem prvenstvu ne bo treba plačati ne vpisnine ne pristojbin za tekme. Pravico za nastop v tem prvenstvu si je ravno na pokrajinskem finalu minulo nedeljo od ekip naših društev priboril tudi Bor.

Z obsežno reformo deželni članski in mladinski prvenstev, je rečeno v uvodu pravilnika, hoče deželni odbor FIPAV povečati zanimanje (tudi medijsko) za prvenstva, upoštevati središčno vlogo rezultatov in športnih zaslug klubov, zmanjšati število »nezanimivih« tekem, ovrednotiti klube, ki so aktivni na mladinskem področju, favorizirati tehnično rast mladih igralcev in igralk, upoštevati različno stopnjo razvitosti moške in ženske odbojke pri nas ter zaščititi obstoj moške odbojke v pričakovanju sadov dela na mladinskem področju. (ak)

KOŠARKA - Deželno prvenstvo U14

Dom v drugi fazi boljši do Brega

Slovenski derbi v Dolini

KROMA

Breg - Dom 50:65 (21:17, 33:23, 39:39)

BREG: Gelleni 4, Vidali, Gregori 9, Vaccotto, Sema 3, Grilc 7, Mattarese, Zobec 16, Fonda 9, Coretti 2, Giacomini, Gruden. Trener: Sila.

DOM: M. Antonello 5, L. Antonello 30, Densa 15, Pintar 2, Osso 2, Peteani 6, Primosig, Zavadlav, Cosiancig 4, Visintin. Trener: Oberdan.

V zadenjm kgoru druge faze prvenstva je Dom premagal Breg in tako vknjižil letošnjo prvo zmago proti dolinski ekipi. Varovanci Deana Oberdana so zasluženo slavili in pokazali viden napredek. Vse do 3. četrtine so sicer vodili domači igralci, ki so prednjačili predvsem pod košem. Nato pa so domovci reagirali in z dobro obrambo izenačili (39:39). V zadnji četrtini so Luca Antonello (s 30 točkami najboljši strelec) nadaljevali s takim ritmom, z delnim izidom 11:26 visoko povedli in zmagali.

PRVENSTVO U13

Polet/Kontovel - Barcolana 91:27 (25:14, 49:18, 67:22)

POLET/KONTOVEL: Geletti 6, Tulliač 4, Daneu T. 29, Dell'Anno, Ukmar 2, Antler 8, Škabar 10, Ciuch S. 3, Daneu A. 20, Furlan 2, Grgič 6, Coloni 1; trener: Vremec.

Proti šibkemu nasprotniku so igralci Poleta/Kontovela dosegli drugo zaporedno zmago na domačih tleh. Tokrat so pričakovano nadigrali Barcolano, ki Vremčevim varovancem nikoli ni bila kos v tem srečanju. Domačini so sicer začeli nekoliko preveč sproščeno, nato pa so se razigrali. Viden je bil tudi napredek v igri domačih igralcev, zlasti v napadalni taktiki. Ob običajnem doprinosu Daneuev je tokrat z izstopal prvirtovalni Antler.

PROMOCIJSKA LIGA - Skupina za napredovanje: Dom - Sokol 58:59.

PLAVNAJE - Začetniki A in B

Izkazali so se tudi na daljših razdaljah

Na kvalifikacijah za deželno prvenstvo - Ivan Pelizon v Trstu zmagal na 200 m prsno

Mladi plavalci PK Bor so začeli z nastopi na kvalifikacijah za deželno prvenstvo v kategorijah začetnikov A in B. Konec aprila so tržaški plavalci nastopili v San Vitu s pordenonskimi, prav tako sta obe pokrajini skupaj nastopili na drugem delu kvalifikacij v tržaškem bazenu Bianchi.

Čeprav se je v San Vitu borovci prvič preizkusila na razdalji 200 metrov, so vsi solidno nastopili. Med posamezniki velja izpostaviti nastop začetnikov B Patrika in Dimitrija Zettina, ki sta bila med leto starejšimi na 200 m prosto med boljšimi svojega letnika. Absolutno je bil Patrik Zettin 19. s časom 4:04,30, med letniki 2000 pa je bil tretji. Dimitri Zettin pa je bil absolutno 23. (3:09,60), med letniki 2000 pa peti. V San Vitu so nastopili še Marta Kravos, Micol Bergamaschi, Jernej Vidali, Sara Zuppini, Andreja Tull, Mattia Blasina in Elia Pelizon, Ivan Pelizon pa je bil diskvalificiran, sicer pa bi lahko posegel bo visoki uvrstitvi. Dobro formo je namreč potrdil na drugem delu kvalifikacij v Trstu v nedeljo, 2. maja, kjer je bil na 200 m prsno prvi.

Med začetniki A iz pokrajin Trst in Pordenon je razdaljo preplaval v 2:53,80 in za kar 4 sekunde in pol izboljšal osebni rekord. Drugi je bil Riccardo Bomben (Pordenone), ki je za Pelizonom zaostal skoraj šest sekund. Na tretje mesto se je uvrstil slovenski plavec Kristian Vidali, ki nastopa za tržaški klub Rari Nantes Trieste (3:02,30).

Solidno sta nastopila tudi borovca Marta Kravos in Mattia Blasina v disciplini 50 m delfin: oba sta znatno izboljšala osebne rekorde. Na daljši razdalji 200 m prsno je bil Elia Pelizon s časom 3:40,60 absolutno 14., najboljši med letniki 2000. V isti disciplini je bil Jan Kalc 3. med letniki 2000 (3:50,60), Dimitri Zettin četrti (3:51,30), Patrik Zettin pa peti (3:53,70). V ženski konkurenci začetnic B na 200 m prsno sta dober rezultat dosegli tudi Sara Zuppini in Andreja Tull. Na drugi kvalifikacijski tekmi sta nastopila še Micol Bergamaschi in Jernej Vidali.

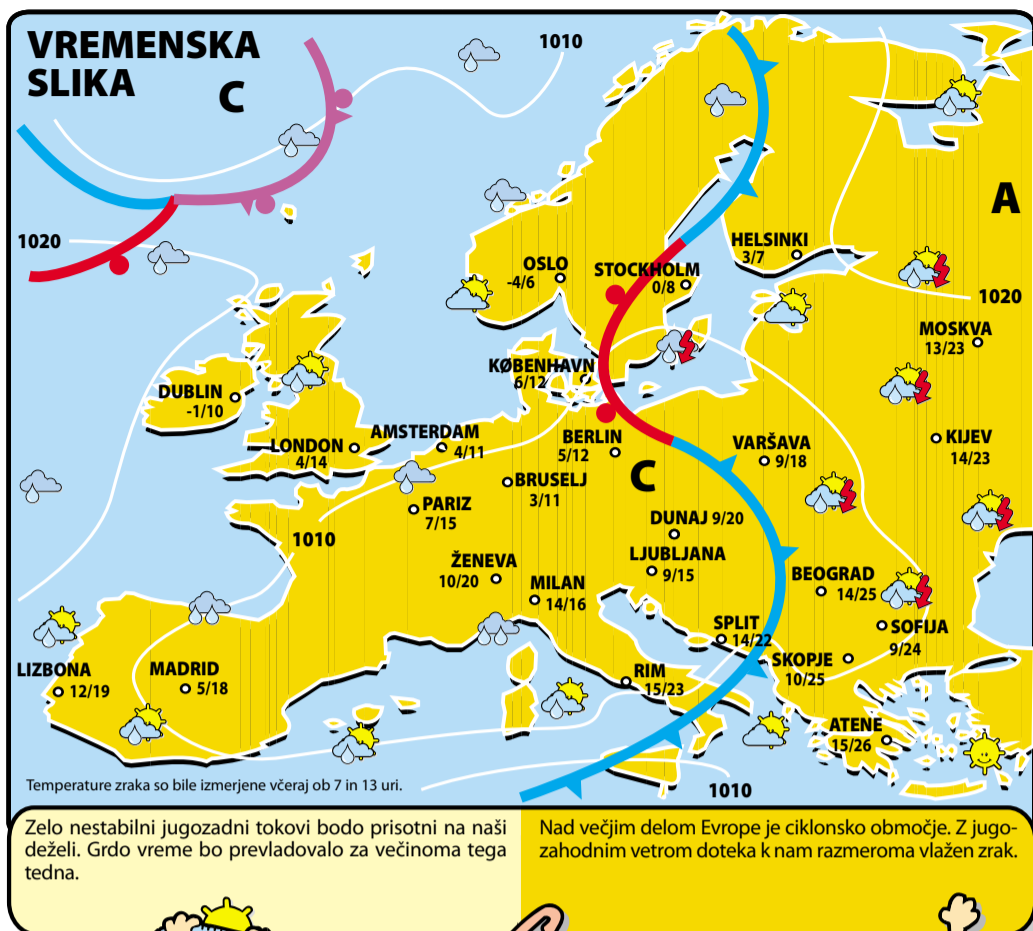
Borovi plavalci bodo na kvalifikacijah nastopili še v soboto, 22. in v nedeljo, 23. maja.

Danijel Simonettig med izvajanjem kat

Karate: Danijel Simonettig 4. na DP

Slovenski karateist z Opčin Danijel Simonettig, član goriškega društva Hiroshi Shirai, je konec tedna nastopil na državnem prvenstvu v tradicionalnem karateju v kraju Castellanza blizu Vareseja. V kategoriji mladincev je nastopalo 11 najboljših tekmovalcev v Italiji. Pomerili so se v katah. V polfinalni fazi se je Danijel s prvim mestom uvrstil med prvimi osmimi. Nivo izvajanja kat je bilo na visoki ravni. Vsi so si želeli zmagati, zato je bila tekma še bolj napeta in ostra. Danijel se je naposled uvrstil na 4. mesto, bil pa je zelo nezadovoljen s sojenjem. »Moj nastop je bil brezhiben, a žal je ta panoga odvisna od posameznih sodnikov, zaradi tega so prva tri mesta zasedli tekmovalci, ki so v državnem merilu bolj poznani od mene. Vsekakor sem s svojim rezultatom zelo zadovoljen, kajti so bili moji treningi in vložen trud v teh mesecih poplačani,« je povedal Danijel.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 5.38 in zatone ob 20.25
Dolžina dneva 14.47

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 4.46 in zatone ob 19.17

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.25 najnižje -58 cm, ob 10.40 najvišje 29 cm, ob 15.58 najnižje -24 cm, ob 22.04 najvišje 55 cm.
Jutri: ob 4.52 najnižje -60 cm, ob 11.13 najvišje 28 cm, ob 16.25 najnižje -20 cm, ob 22.29 najvišje 54 cm.

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo obremenjen, veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave. Okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 17,7 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m1	6	2000 m	5
1000 m	13	2500 m	2
1500 m	8	2864 m	0

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah dosegel do 6,5, v gorah do 7,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Po celotnem deželnem območju bo zmerno oblačno vreme s pogostimi padavinami, deloma nevihte, ki bodo obilne do močne. Na Trbiškem bo zmerno deževalo. Ob morju bo pihal okrepljen jugovzhodni veter.

Spremenljivo do pretežno oblačno bo, še se bodo pojavljale krajevne padavine, deloma lahko nevihte. Manj jih bo na vzhodu države. Najnižje jutranje temperature bodo od 8 do 14, najvišje dnevne od 15 do 20, v vzhodni Sloveniji do 22 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Prevladovalo bo zmerno oblačno vreme. Pojavile se bodo krajevne nevihte in tudi obilne padavine.

Jutri in v petek bodo na vzhodu še krajevne padavine, deloma plohe, drugod pa bo delno jasno in povečini suho. Pihal bo jugozahodni veter.

ZDA - Potem ko je v nedeljo propadel poskus, da bi vrtino zamašili s 100 ton težko kupolo V Mehiškem zalivu nafta še vedno odteka, odgovorni za katastrofo se obtožujejo med seboj

NEW YORK - Britanska naftna družba BP je v ponedeljek sporočila, da bodo luknjo na dnu Mehiškega zaliva, iz katere vsak dan v morje izteče 800.000 litrov nafte, poskušali zamašiti z novo, manjšo kupolo. Medtem so se vodilni treh vpletenih podjetij začeli medsebojno obtoževati glede odgovornosti za katastrofo.

Poskus zamašitve vrtine na 1500 metrih globine je v nedeljo propadel, ker so 100 ton težko kupolo na dnu morja zamašili ledeni kristali. Kupola je postala lažja od vode in se ni usedla na dno, poleg tega pa so kristali zadelali luknjo na vrhu kupole, skozi katero so nameravali potegniti cev do tankerja na površju, kamor so mislili zajemati okrog 85 odstotkov odteka nafte.

Pri BP so se odločili, da poskusijo znova s precej manjšo in lažjo kupolo, ki jo bodo spustili na dno s priklopljeno cevjo iz dveh plasti. Vmes bodo do kupole pošiljali toplo vodo in metanol, da preprečijo kristalizacijo. Nova manjša kupola ima le 1,2 metra premera in je visoka le 1,5 metra, tehta pa manj kot 2 toni. Rečejo ji "cilinder".

Doslej je od 20. aprila, ko je uha-jajoči metan povzročil eksplozijo naftne ploščadi okrog 80 kilometrov od obale ameriške zvezne države Louisiane, v morje ušlo 15 milijonov litrov nafte. Podjetje BP je doslej za odpravljanje posledic naravne katastrofe porabilo 350 milijonov dolarjev, kar pa je le začetek, saj so stroški ocenjeni na več milijard dolarjev.

Podpredsednik družbe Kent Wells je v Houstonu novinarjem povedal, da gre za največji odgovor na izliv nafte v zgodovini ZDA in v zgodovini svetovne naftne industrije. Na taki globini česa takšnega niso poskusili še nikoli. Delo sicer poteka na več frontah.

Robotske podmornice "streljajo" na vrtino s posebnimi kemikalijami za razpršitev nafte. Dovoljenje za to je dala agencija za zaščito okolja (EPA), čeprav njeni uradniki priznavajo, da posledic za okolje zaradi kemikalij ne poznajo. Delavci BP nadaljujejo z vrtnanjem razbremenilne vrtine, vendar bo to trajalo naj-

manj tri mesece. Zato zdaj razmišljajo tudi, da bi luknjo zamašili z vsemogočim materialom, nato pa jo zacementirali.

Vse to je slaba tolažba za prebivalce obalnih območij držav Louisiane, Mississippija in Alabame, ki so najbolj ogrožene, čeprav naftni madeži lahko prizadenejo tudi Teksas in Florido. Nafto so doslej sicer v manjših količinah našli zahodno od reke Mississippi do otoka Dauphin na vzhodu, kar je le pet kilometrov stran od obale Alabame.

V ponedeljek so helikopteri nacionalne garde odmetavali toni težke vreče peska na območje Grand Isle v Louisiani, ki je začetek ogromnega močvirnatnega območja Louisiane. Grand Isle je okupirala vojska ljudi in strojev, ki skušajo narediti pregrado pred prodo-

rom nafte. Iz reke Mississippi pa v delo črpajo vodo in upajo, da bo to potisnilo nazaj valove slane morske vode, prekrite z nafto.

Mediji pa so v ponedeljek objavili tudi dele pripravljenih pričanj vodilnih v treh podjetjih, ki so vpletena v izliv nafte. Kot je bilo pričakovati, vodilni podjetji BP, Transocean in Halliburton odgovornost za nesrečo prelagajo drug na drugega.

Včeraj so bila zaslišanja v dveh senatnih odborih in enem odboru predstavniškega doma kongresa, že v ponedeljek pa je začel s delom poseben odbor v Louisiani, ki ga sestavljajo predstavniki notranjega ministrstva ZDA in obalne straže. Predsednik BP America Lamar McKay je kongresnikom povedal, da je odpovedala ključna naprava za pre-

prečitev izliva nafte, za katero naj bi bilo odgovorno podjetje Transocean.

Direktor omenjenega podjetja s sedežem v Švici, ki je ob enem lastnik uničene naftne ploščadi Deepwater Horizon, Steven Newman pa trdi, da je krivda na operaterju ploščadi, to je podjetju BP in na podjetju Halliburton, ki je bilo odgovorno za cementno zaščito vrtine.

Direktor Halliburtona Tim Probert pa zagotavlja, da je njihovo podjetje uspešno sklenilo cementiranje 20 ur, preden je 20. aprila prišlo do eksplozije. Delo naj bi bilo opravljeno v skladu s praksami industrije in usmeritvami zveznih regulatorjev. Vsak od treh ima svojo preiskovalno ekipo in ker gre za ogromen denar, se bo prelaganje krivde nadaljevalo do sodnega epiloga. (STA)

LETA 2300 Bo zemlja prevroča za ljudi?

SYDNEY - Zaradi podnebnih sprememb bi lahko Zemlja v samo treh stoletjih postala prevroča za večino človeštva, so v raziskavi, ki so jo objavili včeraj, ugotovili znanstveniki. Povišanju temperatur na nekaterih območjih se ljudje ne bodo mogli prilagoditi in ne bodo mogli preživeti, so opozorili znanstveniki.

Znanstveniki z avstralske univerze Novi Južni Wales in ameriške univerze Purdue ob tem opozarjajo, da bi v primeru, če bi se temperature zaradi globalnega segrevanja povečale za okoli sedem stopinj Celzija, to pomenilo, da bodo nekatera območja postala neprimer- na za poselitev.

Profesor Steven Sherwood je ob tem poudaril, da ni možnosti, da bi prišlo do povečanja za sedem stopinj še v tem stoletju, obstaja pa veliko tveganje, da bi se to lahko zgodilo do leta 2300. "Obstaja 50 odstotkov možnosti, da se to zgodi dolgoročno," je dejal. Ob tem je kritiziral dosedanje raziskave o podnebnih spremembah, ki so po njegovem "kratkovidne". "Ne moremo veliko storiti glede podnebnih sprememb v prihodnjih dveh desetletjih, lahko pa storimo veliko na dolgi rok," je poudaril.

Raziskava, s katero so proučevali dolgoročne posledice globalnega segrevanja, se je osredotočila med drugim na t.i. "vročinski stres", ki je posledica tako vpliva zvišanja temperatur kot vlage.

Profesor Tony McMichael ob tem opozarja, da bi se po letu 2300 svet lahko soočil tudi s povišanjem temperatur za 12 stopinj Celzija. "Če se bo to zgodilo, bodo naše sedanje skrbi o zvišanju morske gladine, občasni vročinski valovi in požarih, manjši biotski raznovrstnosti in težavah v kmetijstvu postale nepo- nemembne v luči glavne grožnje - da bo več kot polovica trenutno naseljenih območij preprosto postala prevročih za ljudi, da bi tam živeli," svari McMichael. (STA)